The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, JUNE 15, 1966

LATVIJA
AMERIKĀ

48. N-RS — TREŠDIENA, 1966. G. 15. JŪNIJS — 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Jūniju atceroties

Pad. savienības propagandas izdevumos, kuri uz kultūras apmaiņas bazes nonāk rietumu lasītāju rokās, atrodami apraksti par Krievijas tālo ziemeļu apgabalu izbūvi — ar ierīkotām rūpnīcām, izrakteņu šachtām, dzīvokļu blokiem un sabiedriskām celtnēm. Šie atdzīvinātie apgabali nostādīti degpunktā, kad krievi runā par komūnistiskās iekārtas sasniegumiem, uzsverot padomju „plānošanas lielisku-mu un ģeniālitāti saimnieciskās dzīves izvēršanai komūnisma valstī." Sibirija un citi ziemeļu apgabali kļuvuši par pamatu padomju kāpinātajai rūpniecībai, un līdz šim novārtā pamestā teritorija „sagādāšot nākotnē milzīgu financiālu ienesumu, kas palīdzēšot vēl vairāk nostiprināt komūnistiskās valsts ekonomisko sistēmu." Naīvs un neiedzilinājies lasītājs tam arī noticēs, kaut, par spīti visām ziemeļu apgabalos atrodamām bagātībām, padomju valsts vēl līdz šai dienai cīnās ar lieliem traucējumiem un neveiksmēm savā saimniecībā. Protams, uz ārieni tiek bazūnēti astronomiski sasniegumi.

Vienalga, kāds būtu iznākums šo ledaino un bargo apgabalu atdzīvināšanai, skatienam paveras kāda cita aina, kas mitras dara acis un vieš dziļu un asu sašutumu mūsu sirdīs. Kur tad radās un kā tika savervēts darba spēks šīm grandiozajām izbūvēm, kurām jāliecina par komūnistiskās iekārtas sasniegumiem?

Baigais jūnijs atkal klauvē pie mūsu dvēselēm un padomju varas sirdsapziņas, kādas tai gan nekad nav bijis. Atkal un atkal mēs iedegamies nerimstošās sāpēs par to, kas notika pirms 25 gadiem. Tā bija vergu darba spēka vervēšana padomju ziemeļu apgabaliem, kas toreiz sākās baigajā jūnija naktī.

Nevainīgu cilvēku nometināšana vietās un apstākļos, kur nav nedz cilvēcīgas pajumtes, nedz apģērba, nedz pārtikas, ir drausmīgākais noziegums padomju varmācību virknē. Kādos gan starptautiskos un kaut cik humānos noteikumos paredzēts vai attaisnots šāds barbarisms, kas nolaupa brīvību, noārdot valstisko suverēnitāti, bet tautas piederīgos ar zvērisku niknumu, iznīcināšanas kāri un sadismu izsūta vergu darbiem. Vienīgi komūnistu smadzenes spējīgas šādai vardarbībai, kurai tikai viņi paši atrod attaisnojumu.

Dauz jo daudz uzzināts un dokumentēts par šīm vergu savāktuvēm padomju valsts ziemeļos. Bet — kad pirms dažiem gadiem kādā Apvienoto nāciju sanāksmē tās dalībniekiem no rokas rokā gāja karte ar atzīmētām vergu darba nometnēm Pad. savienībā, Maskavas pārstāvis katēgoriski noliedza šādu iestādījumu pastāvēšanu... Cik daudzi tam noticēja, mēs nezinām.

Bet fakts paliek, ka celtnes, rūpnīcas, ceļi un šachtas padomju elles ziemeļos bruģētas ar darbā un drausmīgos dzīves apstākļos nobendēto kauliem. Tundrās un taigās augošo koku saknes ir piesūkušās nelaimīgo asinīm.

Šodien visu to mēs zinām labāk un uzskatāmāk, jo daļa to, kuri kā brīnumā pārcietuši šī laikmeta mocības, atgriezušies mājās kropli un smagi slimi cilvēki, atvedot līdz bezgala drūmas atmiņas par gaitām necilvēcīgajā vergu darbā. Bet Kremļa tiranni izgāž lepnumā krūtis visas pasaules priekšā,— lūk, kā šodien pārvērtušies apgabali Krievijas valsts ziemeļos!... Taču nāves klusumā tie pārkāpj nevainīgo cilvēku līķu kaudzēm, ar kuru palīdzību tirannijas valsts varējusi panākt pārmaiņas ziemeļapgabalu izskatā.

Vai vēl šausmināties par to, kas izrietējis no toreizējās jūnija nakts notikumiem? Mums pašiem nav vairs jāskaidro vai jāpētī apstākļi un norises, kas izraisījās no iebrucēju un vardarbju rīcības pirms [illegible] mēs visu zinām. Taču visu atceroties, mums sava uzņēmība jāparāda visur tā, lai komūnisma režīms ar savām zvērībām skaidri atklātos visu to vienaldzīgo un neticīgo skatienam, kādu vēl ir miljoniem zem šīs saules. Vēl ir cilvēku masas, kas šodien ticīgi noklausās skaņās, kuras plūst no Kremļa bazūnēm.

Komūnisms piedzimis asiņu autos, nevainīgu upuru tvanā un zemcilvēka zvērību kompleksā. Sākot ar oktobra revolūciju, līdz pat mūsu laikam tas šķaidījis savu iedomāto un īsto pretinieku galvas, ar šāvieniem pakausī izlauzis sev ceļu Krievijā un pēc tam visur citur, kur iekalkulējis savas varas ieviešanu un izplešanos. Šī iznīcinātāja sistēma kā ļauna un nedziedināma slimība vispirms uzbruka tiem, kas atradās sarkanā nezvēra tuvumā. Jau trīs reižu šī sērga piemeklējusi mūsu zemi un tautu, ar katru nākošo uzbrukumu klūdama cietsirdīgāka un nežēlīgāka. 1941. gada jūnija notikumi Baltijas valstīs sasniedza zenītu komūnisma varas noziegumos.

Noziednieks reti kad atzīstas pastrādātajā vardarbībā. Tā arī padomju valsts pasaules foruma priekšā klusē par saviem darbiem, jo nav arī neviena, kas gribētu piespiest noziedznieku atzīties.

Pēteris Grods

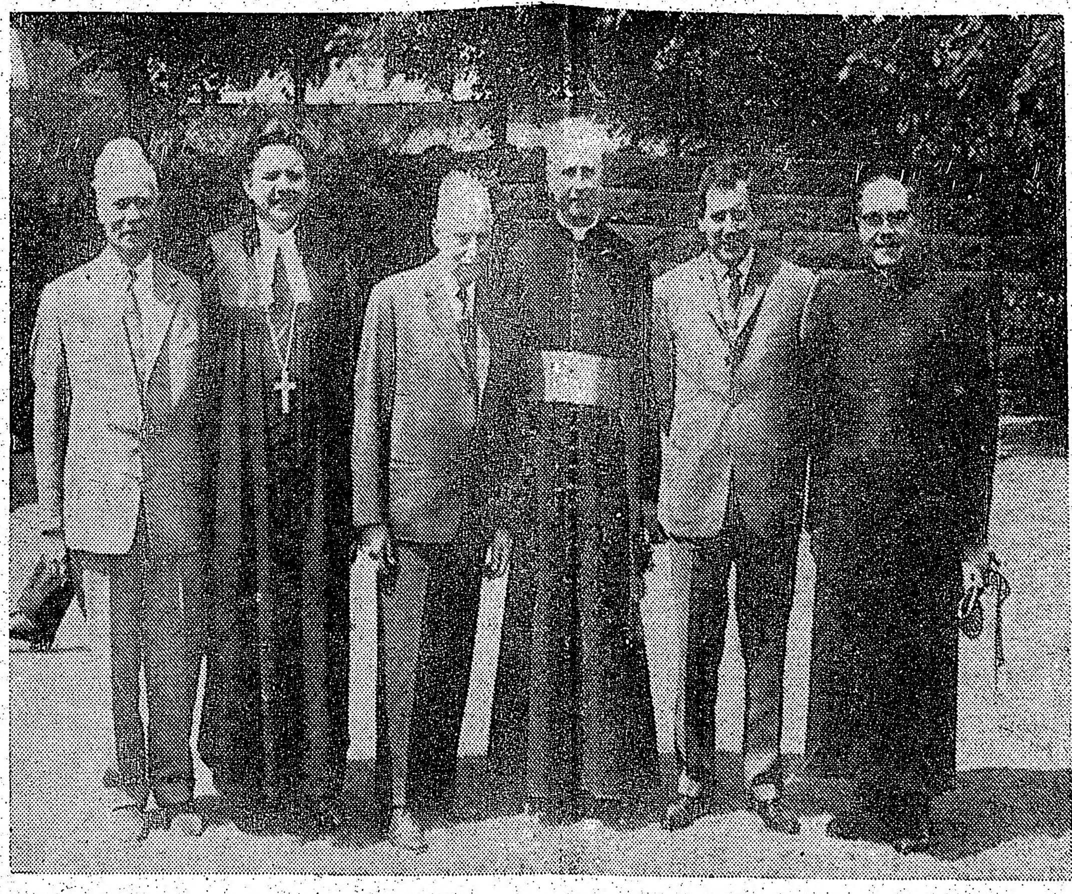

Pēc svētbrīža Lommeles kapsētā Beļģijā: no kreisās — Beļģijas DV nodaļas priekšsēdis E. Ozols, mācītājs J. Jurģis, DV organizācijas priekšnieks V. Janums, monsiņors K. Ručs, Koventrijas DV F nodaļas priekšsēdis Ž. Lieģis un kaplāns P. Dupats. Foto: Latvija Amerikā

Svētbrīdis Lommelē

LATVIEŠU KARAVĪRU ATDUSAS VIETĀ BEĻĢIJĀ

Vasarsvētkos kritušo karavīru atdusas vietā Lommelē, Beļģijā, bija pulcējušies pāri par 100 svētceļnieku liela latviešu kapu svētku draudze, lai pieminētu šajos kapos apglabātos 80 latviešu karavīrus, gan arī visus tos varonus, kas dzīvību atdevuši par Latvijas brīvību un kuru kapu kopas izkaisītas plašajos kara laukos un nezināmās kapsētās. Par šīs idejas iedzīvināšanu galvenā pateicība pienākas Anglijas DV saimei, bet jo sevišķi Koventrijas DVF nodaļai un tās priekšsēdim Ž. Lieģim. Tāpēc arī lielākais svētceļnieku pulks bija ieradies na Anglijas, līdzņemot arī Koventrijas un Notingamas apvienotos jauktos korus, kas kapu svētku norisi kuplināja dzies-[illegible] ja ieradies arī no Vācijas, lielākā grupa — 18 personu — no Minsteres. Labi pārstāvēta bija Holandes tautiešu un, protams, arī Beļģijas latviešu grupa. Svētceļnieki nebija skopojušies ar ziedu veltēm, un īsā laikā apzināto latviešu karavīru atdusas vietas rotāja sarkanbalti ziedi.

Kapu svētku garīgo daļu vadīja trīs garīdznieki — prāvests Ručs, kaplāns Dupats no Beļģijas un ev.-lut. mācītājs Jurģis no Anglijas. Lepnos vārdos viņi daudzināja latviešu karavīrus, kas savu dzīvību ziedojuši tikai vienam mērķim — Latvijas brīvībai.

Pēc garīgā akta svētceļnieku draudzi uzrunāja DV priekšnieks plkv. V. Janums, atgādinot uzdevumus un pienākumus, par kuriem visos laikos latviešu karavīrs atdevis savu dzīvību — pasargāt un atbrīvot Latvijas zemi no okupantiem. Pēc kapu svētku oficiālās daļas svētceļnieki vēl labu laiku pakavējās starp nepārredzamajām krustu rindām, vērīgi pētījot, vai kaut kur vēl nav lasāms kāda miruša latviešu karavīra vārds. Bet visu kapsētu pāris stundu laikā nav iespējams pārstaigāt arī simt cilvēkiem, jo Lommeles brāļu kapos guldīti vairāk par 39.000 kritušo vai mirušo. Kam vēl atmiņā kapu svētki Latvijas lauku kapsētās, tas atcerēsies, ka svētku draudze arī ārpus kapu mūriem kādu laiku palika kopā. Tā bija arī pēc Lommeles kapu svētkiem, kad gara automašīnu virkne devās uz Briseli, lai vēl brīdi pabūtu kopā. Par šādas varēšanas iespējamību pateicība pienākas DV Beļģijas saimei un tās pr-dim E. Ozolam. Vakara norisē jau minētais Anglijas latviešu koris N. Kanderoviča vadībā sniedza latviešu skaņražu komponēto dziesmu koncertu, un atsaucīgā publika no dziedātājiem prasīja vairākkārtīgas piedevas. Vēl ilgi pēc koncerta sanāksmes telpās skanēja latviešu valoda un reizumis arī pa dziesmai, gan bijušo atceroties, gan nākotni pārrunājot.

Otros Vasarsvētkos Briseles ielās vēl ilgi varēja dzirdēt latviešu valodu, jo laba daļa atbraucēju izmantoja skaisto, saulaino laiku un izdevību nedaudz iepazīties ar beļģu metropoli.

pas.

Jāņa Dekšņa zīmējums

Edvarts Tūters

APKLUSA CĪRULIS...

Jūnija vakarā,
Saule kad dusēt iet,
Domās un atmiņās
Esmu es dzimtenē.

— Cīrulis, pacēlies
Augstu virs tīrumiem,
Dainoja debesīm,
Dainoja arājiem.

Viss bija kā diendienā:
Pārnāca arāji
Mājās no tīruma,
Pārnāca ganiņi.

Meitas ar saimnieci
Apkopa laidaru,
Zem liepas, pagalmā,
Kārtoja azaidu.

Viss bija kā diendienā:
Beidza kad vakarēt,
Sacīja vecaistēvs:
Nu laiks pie miera iet.

Mēness no silavas
Uzkāpa debesīs.
Mierīgi iemiga
Kalpi un saimnieki.

Palika nomodā
Nelabā algotņi;
Velns savu pļāvumu
Sāka ap pusnakti.

— — — — — —

Tai ausmā Latvija
Skalojās asarām.
Apklusa cīrulis
Dziedāt tai vasarā.

Eduards Šmugajs

Necilvēcības meistardarba jubileja

Daudziem no mums 1941. gada nakts uz 14. jūniju vēl tik spilgtā atmiņā, it kā viss būtu noticis pavisam nesenā pagātnē, kaut šo necilvēcības meistardarbu šogad jau apsedz gadsimta ceturksnis. Bet ir arī cilvēki, kuru atmiņa atsakās uzglabāt nepatīkamas lietas. Tādi cilvēki, protams, būs aizmirsuši 14. jūnija notikumus, un šī diena arī šai necilvēcības meistardarba jubilejas gadā paies tiem secen kā katra cita diena, ja kāds to neatgādinās. Viens no šī raksta nolūkiem tad arī ir — atgādināt tiem, kas aizmirsuši latviešu tautas iznīcināšanas sākuma oficiālo datumu, ka arī šodien, kaut daudz šaurākos apmēros, latviešu tautas iznīcināšana turpinās.

Ka genocīds tiešām turpinās un latviešu tautas iznīcināšana notiek sistēmatiski un labi plānoti, par to neapšaubāmu liecību dod: 1) pašu komūnistu raksti „Cīņā", „Padomju jaunatnē" un citos periodiskos izdevumos; 2) piederīgo un draugu vēstules no okupētās Latvijas; 3) atbraucēju stāsti.

Ja tuvāk paanalizējam materiālus, kas iegūti no šiem trim pirmavotiem, tad rodas pavisam skaidra aina par pašreizējām deportācijām. Tik plašos apmēros kā 1941. un 1949. gadā tās vairs [illegible] izsūtīšana, kas maskēta gan ar „brīvprātīgu pieteikšanos", gan bazēta uz partijas dekrētiem un valdības rīkojumiem. Tā sauca-mā „brīvprātīgā pieteikšanās" attiecas uz skolas vecuma jauniešiem. Ir gadījumi, ka izsūta pat veselas klases uz vienu vai diviem gadiem, jo, lūk, šīs klases skolēni „visi vienprātīgi un brīvprātīgi" pieteikušies braukt, teiksim, uz Kazachstanas stepēm. Kā šo „vienprātību un brīvprātību" panāk, to mēs ļoti labi zinām, kādēļ tas še nav jāatkārto.

Bez tikko minētās, gandrīz masveidīgās izsūtīšanas, kas arī notiek tikai ateviškos izņēmuma gadījumos, visvairāk praktizēta ir individuālā „brīvprātīgā" pieteikšanās atstāt savu dzimteni. Šīs akcijas ietvaros katru gadu no Latvijas izsūta 1000 — 8000 jauniešu, no kuriem daļa atpakaļ vairs neatgriežas.

Vēl bīstamāka ir kāda cita akcija, kas balstās uz padomju izglītības sistēmu. Lai varētu iestāties universitātē vai kādā citā augstākā mācības iestādē, jānostrādā praktiskā darbā vienu vai divus gadus, atkarā no tā, kur dzīvo, ko vēlas studēt u. t. (Protams, uz komūnistu aristokratiju šis likums neattiecas. Arī šajos darbos lielāko tiesu izsūta no Latvijas uz citiem Pad. savienības apgabaliem un pēc nostrādātā prakses laika piedāvā kādu no Krievijas augstākajām mācības iestādēm, pat Maskavas un Ļeningradas universitātes, lai tikai panāktu, ka izsūtītais vairs neatgriežas Latvijā. Tātad – arī šīs akcijas ietvaros daļa latviešu jaunatnes Latvijai zūd.

Nākošais genocīda paņēmiens ir jau pavisam labi izplānots un izkalkulēts. Tā nolūks ir iznīcināt latviešu akadēmisko inteliģenci un to aizstāt ar cittautiešiem, galvenokārt krieviem. Katram, kas Latvijā beidz universitāti vai kādu citu augstāku mācības iestādi, obligāti jāiet strādāt tur, kurp viņus sūta, vismaz uz diviem gadiem. Šādā kārtā Latvijā paliek ļoti mazs procents cilvēku ar augstāko izglītību, bet viss lielais vairums aizceļo uz citām „draudzīgām republikām". Jau sākot ar otru prakses gadu, šādiem ārstiem, inženieriem, agronomiem un citiem sāk maksāt lielākas algas, nekā viņi varētu saņemt dzimtenē, vispār — sagādā labākus dzīves apstākļus. Kad obligātās prakses laiks beidzas, daudzi jau ir iekārtojušies, iedzīvojušies, apprecējušies un dzimtenē vairs neatgriežas. Te notiek arī visvairāk jaukto laulību, ko par Latvijā palikušajiem nevar teikt, jo dzimtenē jaukto laulību ir samērā maz.

Šie tad arī ir galvenie pašreizējā genocīda veidi, ar kuru palīdzību iznīcina latviešu jaunatni un inteliģenci — Latvijas nākotni. Protams, ir vēl daudzi citi, ma-[illegible] izsūtīšana par „krimināliem noziegumiem" u. t. t. Nevar atstāt neievērotu arī obligāto karadienesta likumu. Karadienesta ilgums visās ieroču šķirās ir 4 gadi, izņemot kājniekus, kur jādien 3 gadus. Nevienu latviešu jaunieti, kuru iesauc obligātā karadienestā, Latvijā neatstāj. Visus sūta pēc iespējas tālāk uz ziemeļiem vai uz Austrumāziju. Katram latvietim šie 4 gadi ir no dzīves pilnīgi norakstīti, jo viņam trūkst latviešu sabiedrības un valodas. Liela daļa tādēļ mēģina no karadienesta visādi izvairīties, reizēm aizejot pat līdz sevis sakropļošanai. Bet likums ir stingrs un sodi ļoti bargi, pat līdz 25 gadi spaidu darbos par izvairīšanos no obligatā karadienesta, tādēļ maz ir laimīgo, kas no šīs nelaimes tiek vaļā.

Šogad 14. jūnijā, atceroties Latvijas genocīda gadsimta ceturksni, lai neicaijājam sevi miegā ar nepareizām atziņām, ka tas, kas bijis, ir pagājis, kādēļ mums nekā nav jādara, pie tam vēl apzinoties, ka varam darīt ļoti maz. Nē, nekas nav pagājis! Krievijas komūnisms nepārtraukti un neatlaidīgi grauj latviešu tautas pamatus, un mēs nedrīkstam šajā iznīcināšanā mierīgi noskatīties. Mēs nedrīkstam klusēt, mēs nedrīkstam aizmirst mums paša Dieva uzlikto pienākumu — cīnīties par latviešu tautas brīvību. Katram ir pienākums savu spēju un iespējamību robežās pielikt arī savu roku pie latviešu tautas un Latvijas glābšanas riņķa. Katrs kaut visniecīgākais darbiņš šai virzienā ir nozīmīgs. Izmantosim katru izdevīgu gadījumu, lai parādītu un pierādītu brīvajām tautām un brīvajiem cilvēkiem, ko nozīmē komūnisms un tā nepārtraukti solītā „tautu brīvība" ar tai sekojošo „paradīzi" zemes virsū. Lai Dievs pasarga brīvās tautas un atpestī latviešu tautu no šīs „paradīzes"!

Pēc uzņemšanas Latvijas ev.-lut. baznīcas mācītāju saimē mācītāju Viesturu Pavasaru svētī bīskaps A. Lūsis; aizmugurē no kreisās — prāv. A. Skrodelis, prāv. B. Fedders un māc. E. Pavasars. Foto: J. Ligers

Piedalieties aizvesto piemiņas SARĪKOJUMĀ-MANIFESTĀCIJĀ

15. jūnijā plkst. 8 vakarā pie Ontario parlamenta ēkas Toronto!

Sarīkojumā piedalīsies Kanadas federālās un provinces valdības pārstāvji.

Baltiešu kara veterānu un Baltijas sieviešu padomes sēru gājienam uz manifestācijas vietu pulcēšanās plkst. 7 vakarā pie Toronto pilsētas valdes nama.

Visus piedalīties aicina BTFK prezidijs

CILVĒKS UN BRĪVĪBA

Liekas, ka nevienam Rietumos vēl nav pilnīgi noteiktas skaidrības par notikumiem, kas saistās ar padomju rakstnieku Valeriju Tarsi. Kādēļ Maskavas varasvīri viņu pēc atlaišanas no nepamatotā ieslodzījuma vājprātīgo namā saudzēja un ļāva brīvi izrunāties, ja citus par to pašu bargi sodīja? Vai Maskava viņu izlaida uz ārzemēm trimdā, lai atbrīvotos no nepatīkamas personas, ja citus apklusina vergu nometnēs? Vai Tarsis ir patiess trimdinieks? Varbūt viņš par tādu kļuvis, lai veiktu speciālus uzdevumus Maskavas labā? Uz šiem jautājumiem nav iespējams dot noteiktu atbildi, var vienīgi minēt.

Noteikti zināms ir tikai viens: Valerijs Tarsis nu dzīvos Rietumos un turpina kritizēt padomju iekārtu un nosodīt komūnismu. Kaut viņa patiesos nolūkus un domas nezinām, mūs tomēr var interesēt tas, ko Valerijs Tarsis saka. Tā, piemēram, viņš 18. martā Anglijas galvaspilsētā Londonā nolasīja referātu „Cilvēks un brīvība" organizācijas Society for Individual Freedom sarīkojumā. Kaut Tarsis, kā no referāta izriet, arī latviešus uzskata par padomju tautu, ir tomēr interesanti iepazīties ar viņa paustajām domām.

Savā referātā Londonā Valerijs Tarsis teica:

Noslēpumainā svešiniece dzīvo uz zemes. Viņa ir skaista un cēla kā sena dieviete. Viņas templis ir cilvēka dvēsele. Un vienīgi skumjas paliek tam, kuŗu tā atstāj, — dzīve tādam kļūst nelaimīga, pazemojoša un pat lopam līdzīga. Brīvība ir šīs dievietes vārds. No visagrākajiem laikiem cilvēks ir mācījies saprast šo dievieti, nojaust viņas dabu. Cilvēks vienmēr ir jutis, ka kalpot tai bijis viņa galvenais mērķis un dzīves uzdevums. Bet ne vienmēr cilvēks atradis pareizo ceļu, bieži viņš klīdis un aizmaldījies nepareizās takās, klejojis tumsā un atradis sevi verdzinātu ienaidnieka kalpībā.

Vēsture mums stāsta, ka cilvēks, kuŗu Dievs radījis pēc paša iedomas un līdzības, dodot tam brīvu izvēli starp labo un ļauno, bieži vien izvēlas pēdējo, tā pārkāpjot Dieva novēlētos testu pārdodot savu dvēseli velnam. Tā cilvēks pastrādājis ļaunus un varmācīgus darbus. Sevišķi briesmīgi un viltīgi labsirdības ienaidnieki bieži kļūst valdnieki, kas nekalpojot savas tautas interesēm, ieveduši kriminālas pakļaušanas metodes, apspieduši savus padotos, ar terrora palīdzību pārvērtuši tos mēmos vergos un atņēmuši viņiem visdārgāko mantu — brīvību.

Šis ļaunās varas apzīmētā nosliece jo sevišķi redzama mūsu laikmetā ar velnišķīgo komūnisma pielūgšanas veidu, kas grib pārvērst brīvo Dieva radīto cilvēku bezdvēseles robotā, kuŗam nav atļauts domāt, dzīvot un brīvi atklāt savu personību. Vēl vairāk, komūnismam ir bezkaunība apgalvot, ka šis robotcilvēks var būt laimīgs!

Kad izrādījās, kā sakautās tautas negrib pakļauties komūnistu uzspiestajai verdzībai, jaunie kaklakungi iesāka fiziski izskaust katru pretendētāju uz brīva individuāla cilvēka apzīmējumu. Ja ielūkojamies dziļāk, tad redzam, ka individs nav sabiedrības loceklis, bet sabiedrība ir tikai daļa no viņa personības. Brīvi attīstījusies personība ir neizmērojama, ja tajā mīt Dieva radīta brīva dvēsele, bet sabiedriskā darbība ir tikai daļa no tās. Visa neierobežotā, neaptveŗamā radošā būtība, tās izjūtu pārdzīvojums, Dieva un pasaules atzīšana ir daļa no dvēseles neizmērojamās un mistiskās pasaules, kas nekad nebūs pilnīgi pazīstama skatītājam, arī pašam dvēseles īpašniekam ne.

Brīvība ir dienišķa maize cilvēka dvēselei, bez kuŗas tā ir nolemta bojā ejai, tāpat kā ķermenis bez uztura. Tādēļ visas tās sociāli materiālistiskās sistēmas, kas mēģinājušas bazēt sabiedrību uz bezdvēseles principiem un ignorējušas personīgo brīvības izvēli un garīgo cilvēka dvēseles darbu, ir gājušas un ies bojā. Gribu citēt lielo krievu rakstnieku Turgeņevu, kas par cilvēces nemainīgo likumu teicis: „Visu mācību un sociālo sistēmu drupas atstājušas vienu lietu, mūsu nemainīgo — es."

Brīvība ir augstākais cilvēka dzīves pamatlikums, un katram patiesam cilvēkam, katrai tautai ir jācīnās par tās pastāvēšanu, to nepārdodot par viltotās komūnistu laimes samaitāto viru. Mūsu laikmetā, kad komūnistu nelieši cenšas atņemt cilvēkam viņa personīgo „es", atņemt pilnīgi viņa brīvību un pārvērst visu cilvēci skudru pūznī, ikvienam būtu jāsaprot lielās briesmas, kas draud pasaulei. Cilvēce patiesībā stāv uz bezdibeņa malas, bet es domāju, ka labais var uzvarēt ļauno, ja visas tautas sāktu sasirdības spēki ir daudz lielāki nekā ļauno vara. Ja visi demokratiskie cilvēki, kas mīl brīvību, apvienotos, viņi neapšaubāmi pārspētu komūnistu baru.

Man liekas, ka lielākā nelaime šodien ir tā, ka rietumu demokratijas pārvērtē komūnistu stiprumu. Bet es gribu apgalvot visiem labdabīgajiem cilvēkiem, ka šī maldīgā domāšana var izrādīties liktenīga kļūda. Vēl vairāk, — rietumu demokratijas ir stiprākas nekā komūnistu nometne, jo tajā viss nav kārtībā. Komūnistu vienība sašķeļas no malām. Vairums cilvēku Pad. savienībā ienīst komūnismu, revolūcionārās jūtas arvien pieaug, jo sevišķi jaunajā paaudzē. Patiesību sakot, neviens šodien nevar vairs runāt par vienotību komūnistu nometnē, jo radušies citi komūnismi — ķīniešu, albāņu un dienvidslavu. Daudzās komūnistu partijās notiek šķelšanās un valda chaotiski likumi. Vai tas nav fakts, ka komūnistu vadoņi daudzus gadus nav riskējuši sasaukt starptautisku konferenci, lai neparādītu pasaulei savas iekšējās nekārtības un pieaugošās briesmas uz pilnīgu sašķelšanos? Padomju vadoņi ir neapšaubāmi zaudētāji, un tie svārstās no vienas galējības uz otru. Viņu satelīti paceļ arvien skaļākas protestu balsis. Ir nepieciešams izmantot šo stāvokli, kad naids pret komūnismu pieaug ar katru stundu. Mēs nekad nedrīkstam aizmirst, ka Ungārija un Polija šodien būtu brīvas no komūnistu verdzības, ja lielās rietumu varas nebūtu bijušas tik nepiedodami vienaldzīgas. Vai apvērsumi Indonēzijā un Gānā nav sevišķi nozīmīgi? Ja atpalikušās tautas Āzijā un Afrikā nokrata savus komūnistu pinekļus, tad mums, eiropiešiem, jāmobilizē savus spēkus vēl vairāk, lai nomestu ienīsto jūgu.

Esmu pats savām acīm redzējis, ka visas tautas Pad. savienībā — krievi un ukraiņi, latvieši un lietuvieši, grūzieši un azerbeidžānieši — arvien vairāk sāk nīst blēžus, kuŗi ar krāpšanu tikuši pie varas mūsu nelaimīgajā zemē. Esmu arī saticis poļus, ungārus un čechus, kas tāpat sapņo par neatkarību. Tā saucamās sociālistu nometnes territorijā darbojas daudzas pagrīdes organizācijas. Pad. savienībā pēdējos gados notikuši daudzi dumpji un streiki. Sevišķi nozīmīgi bija nemieri Novočerkaskā, Tiflisā, Donbasā un Odesā. Esmu pārliecināts: ja visi šie nemieru spēki apvienotos, komūnisms, kas draud pārņemt cilvēci, saņemtu nāvīgo sitienu.

Labdabīgie cilvēki, apvienojieties! Lai ilgi dzīvo brīvība!

J. R.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI TĀ VAJADZĒJA?

Sv. Katrīnu latviešu sestdienas skola 4. jūnijā rīkoja mācības gada nobeiguma un izlaiduma aktu. Skolas 8. klasi šogad beidza seši audzēkņi, divi no Niagaras un četri no Sv. Katrīnām. Še piezīmējams, ka skolu aizvadītajā gadā apmeklēja arī Niagaras latviešu bērni, jo turienes skola apvienojusies ar Sv. Katrīnu skolu.

Visus Sv. Katrīnu skolas absolventus līdz šim katrā izlaiduma aktā, arī šogad, apdāvināja ar grāmatām, kuŗas deva pati skola, ev.-lut. draudze un Sv. Katrīnu latviešu organizācijas. Veltes saņēma visi, vienalga, kādai ticībai vai draudzei piederēja, un kur dzīvoja.

Pārsteigumu šāgada izlaiduma aktā sagādāja Niagaras latviešu ev.-lut. draudzes pārstāvis, publiski pasniedzot dāvanu tikai absolventei, kuŗas ģimene dzīvo Niagarā un pieder pie draudzes. Otra absolvente gan arī dzīvo Niagarā, bet ir katoļticīga. Niagaras DV pārstāvis gan savas nodaļas velti pasniedza abām absolventēm no Niagaras, bet četriem pārējiem absolventiem, kas dzīvo Sv. Katrīnās, no abiem Niagaras organizāciju pārstāvjiem [illegible]

Mans paša bērns (ne absolvents) tūlīt man jautāja (un zinu, ka arī citi bērni saviem vecākiem jautājuši), kāpēc darīts tā, ka Sv. Katrīnu tautiešu dāvanas saņēma visi absolventi, bet Niagaras veltes tikai daži „izredzētie"? Nevarēju savam bērnum nekā paskaidrot, bet ceru, ka abas Niagaras organizācijas savu dīvaino rīcību izskaidros tā, lai ne tikai mans, bet arī citi bērni — skolēni saprastu niagariešu publiski parādīto segregāciju.

Šai gadījumā ne jau dāvanas „svars" būtu bijis nozīmīgais, bet gan morālais iespaids, ka visi absolventi organizāciju priekšā ir vienādi savas tautas jaunie locekļi, kas mūs nākotnē aizstās gan organizāciju vadībā, gan citur. Ja Niagaras latviešu organizācijas domā, ka savas segregācijas dāvanas nevar izdalīt „mājas kārtībā" savā pilsētā, bet jāved uz Sv. Katrīnām publiskai pasniegšanai, tad jājautā: kādēļ tas bija vajadzīgs?

Tēvs

★

VAI TAS SASKAN AR KRISTIETĪBAS PRINCIPIEM?

Hamiltonas latviešu ev.-lut Kristus draudzes jūnija apkārtrakstā lasāms, ka par draudzes nodevu nenokārtošanu ar draudzes padomes 25. maija lēmumu no draudzes izslēgti septiņi locekļi.

Lasot šo ziņojumu, paceļas jautājums, kā šāda rīcība saskan ar Kristus mācību? Pats Kristus nav nevienu baznīcu uzcēlis, nevienu ticību nodibinājis, bet tikai sludinājis savu mācību par to, kādam cilvēkam jābūt, lai viņš sevi varētu saukt par kristieti. Savu mācību Kristus [illegible] gan arī noteicis, ka mums to būs darīt par velti. Bet šai gadījumā iznāk citādi: ja kaut kādu apstākļu dēļ nevar izpildīt materiālās saistības, tad — ārā no draudzes! Ja tā rīkosimies, tad jājautā, kas notiks ar mūsu veciem ļaudīm, kuŗi drīz vien, varbūt, nevarēs vairs strādāt un pelnīt, lai samaksātu draudzes nodevas? Turpinot pašreiz uzsākto rīcību, arī viņus tad nāksies izslēgt no draudzes.

Negribu apgalvot, ka mūsu laikos draudze varētu pastāvēt bez materiāliem līdzekļiem, nodevas tādēļ jāmaksā, lai draudze varētu eksistēt. Bet ja mēs skaitāmies kristieši, tad mums jāpalīdz arī tiem brāļiem un māsām, kam grūti klājas. Draudzes nodevu nenokārtošanai var būt dažādi iemesli — trūcīgi apstākļi, arī dvēseliskas dabas jautājumi. Tādēļ jājautā, vai izslēgtos draudzes locekļus kāds ir apciemojis un centies personīgi ieskatīties viņu dvēselēs? No lakoniskā paziņojuma apkārtrakstā tas neizriet.

J. M. Hamiltonā

LATVIJA

AMERIKĀ

48. N-RS TREŠDIENA, 1966. G. 15. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Desmit gadsimtu koncerti Toronto

Pēdējos trīs gados Toronto mūzikas dzīvē lielāku ievērību guvusi „Desmit gadsimtu" koncertu serija (Ten centuries concerts jeb saīsināti TCC). Šī mūzikālā pasākuma dibinātājos ir daži no Kanadas redzamākajiem komponistiem — H. Somers, H. Frīdmans u. c. — un mūziķiem, kuŗi centušies koncertu serijās sniegt visu novirzienu labāko mūzikā, sākot ar gluži senu instrumentu skaņdarbiem (harpsichords) līdz džesam.

Nākošai 1966./67. g. sezonai TCC sagatavojusi interesantu programmu, kuŗā uzņemti vairāki reti atskaņoti darbi. 16. oktobrī nolikts pirmais koncerts Makmillena teātra zālē, Edvarda Džonsona ēkā. Tajā atskaņos, [illegible] pirmoreiz, Manuela de Faljas leļļu operu „Meistara Pētera leļļu teātris", ar tēlotājiem — lellēm, bet dziedātāju vidū būs Žanete Zarū, kuŗa no nesen Kaļalisko konservātoriju beigušajām, šķiet, izvirzās jauno Kanadas dziedoņu pirmajās rindās. Minētais būs tikai daļa programmā uzņemtās de Faljas mūzikas, kuŗā dzirdēsim arī viņa koncertu harpsichordam (šis drīkstētu būt kumoss mūzikas „gardēžiem" — moderns skaņu raksts trauslam veclaiku instrumentam!) kā arī mecosoprānam un pieciem instrumentiem rakstīto „Psīchi".

Bizē viencēliena operas „Djamilē" saīsināta koncertversija paredzēta 4. decembrī ar Ženevjēvu Perrō titullomā. Marija Simmone dziedās Kurta Veila „Sieviešu dejā" un Milō (Milhaud). „Machines Agricoles". Džesa mūziku un dziesmas sniegs Ada Lī un Kanadā ievērību guvušā vācu dziedone Ingrida Fistela. Merija Morisone un Patricija Ridauta sniegs modernistu vokālos skaņdarbus, instrumentālisti atskaņos laikmetīgos Davidovska, Pjēra Anrī un Lučiano Berio darbus. Kanadas simtgades ietvaros pirmatskaņojumus pieredzēs vairāku kanadiešu skaņdarbi. 5. martā koncerts sāksies ar 14. gadsimta Klusās nedēļas mūzikas drāmu, bet tai pašā reizē meslus dos vismodernākajam virzienam skaņu mākslā, atskaņojot Davidovska darbu flautai un skaņu lentei, Toronto universitātes studijās uzņemtas elektroniskas kompozicijas un Bikrofta darbu skaņu lentei, soprānam un kādam instrumentam. Bizē un Rosīni pārstāvēs 19. gadsimta mūziku, no senākiem komponistiem TTC nākamajā sezonā savā programmā uzņēmusi Bīberu, Šicu, Difeju, Bernardu de Ventadornu, Mateju Loki, Kristjānu Demantiju, J. C. Bachu un C. P. E. Bachu.

Kā redzams, „Desmit gadsimtu" koncertu serijas sniegumi ietveŗ jo plašu mūzikas devu, kas katrā ziņā ir ļoti interesanta, vispusīga un atbilst dažādām klausītāju gaumēm. Septiņu koncertu subskripcijas cena ir 12—15 dolaru, bet iespējams arī iegādāties atsevišķas ieejas kartes, kaut interesantākie koncerti parasti izpārdoti jau laikus, ko rāda pieredze iepriekšējās sezonās.

S.

MAZAS PĀRDOMAS

Par atdvēseļošanos

Zenta Mauriņa savā grāmatā „Sirds mozaīka" kādā vietā saka: *„Mūsu dzīve ir atdvēseļojusies, tā kļuvusi tik trula un trūcīga, cilvēka sirds kļuvusi tik skopa un kūtra..."* Ar šiem vārdiem pateikta liela patiesība, bet — vai nav tā, ka arī vislielākā patiesība kļūst par patiesību tikai tad, ja ir kāds, kas to uzklausa un atzīst par patiesību? Mēs paši, visi kopīgi un ikviens atsevišķi, esam atdvēseļojušies, un kamēr neklūsim apdvēseļotāki, tikmēr velti cerēt uz kādu uzlabošanos mūsu dzīvē un sadzīvē.

Edvarts Tūters

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(106. turpinājums)

Laimonis principā nepieņem stipendiju, kaut mācās labi un varētu uz to pretendēt. Viņš turpina apgalvot, ka, nepieņemdams stipendiju, atbrīvo sevi no pienākuma pēc valsts eksāmeniem uz trīs gadiem braukt turp, kur jauno speciālistu nozīmē. Varbūt viņam taisnība? Lai sev nopelnītu dzīves eksistenci, Laimonis pieteicies nakts dežūrās ātrās palīdzības automašīnās. Par spīti tam, viņš dienās lekciju laikā ir tikpat smaidīgs un runīgs kā vienmēr. Vakaros tiekamies arī ģimnazijas konsultācijās. Kā Laimonis to iespēj un iztur, ja mēs jūtamies pārguruši jau divkāršajā slodzē, bet viņam tā ir trīskārša?

Vaira saņēmusi vēstuli no savas māsas, kas dzīvo Vācijā. Vēstulei pievienotas dažas fotografijas un uz plāna zīda papīra tērpu kopijas no Rietumu modes žurnāliem. Mums šie zīmējumi ir neiedomājams jaunums. Mēs apbrīnojam arī fotografijas un tajās skatāmo istabas iekārtu, kādā dzīvo Vairas māsa, bet plānās lapiņas ar Rietumu tērpu modeļiem pievelk tomēr visvairāk. Tās ceļo no rokas rokā. Biežā nozīmēšanā tās ātri apdilst. Mēs gan nevaram par jaunām kleitām ne sapņot, tomēr nozīmēt atsūtītos tērpu modeļus gribam katrā ziņā.

Daces laulības ar Noldi neliekas laimīgas, bet viņa klusē. Necenšos viņu iztaujāt. Arī Noldis studēšanu ir pārtraucis. Vieglas šodien studijas jau patiešām nav. Reizēm tās prasa pārcilvēcīgu piepūli. Tādēļ nav sevišķs brīnums, ka daudzi studenti pamet augstskolas solus, meklēdami savai rīcībai attaisnojumu kaut vai nepatikā pret marksismu.

Vakara ģimnazijas konsultācijās bieži esmu kopā ar Līviju. Kādu vakaru viņa atklāj, ka saderinājusies ar Induli. Vēlu viņai laimes un kaut kā jūtos sevī pārliecināta, ka, kopā ar šo puisi dzīves ceļu ejot, viņai laimes arī netrūks. Indulis varētu arī man patikt ar savu centību, noteiktību un dziļo nacionālismu, kas izpaužas citā veidā, ne tukšu vārdu runāšanā.

Ģimnazijas pārbaudījumus izturam 18 priekšmetos. Kad esam ar šiem atkārtotajiem abitūrijas eksāmeniem galā, izsikuši arī pēdējie spēki, bet — arī tas nu paveikts!

Tūlīt arī rakstu vecmāmiņai gaŗu vēstuli, jo zinu, ka viņa vienmēr lūdz par mani un priecājas par katru manu veiksmi. Vecmāmiņas spēki pamazām sāk apsikt, viņa bieži slimo. Arī viņas iekrātās rezerves, tāpat kā visiem, sen izlietotas. Tādēļ bēdājos, ka spēju pārāk maz viņai palīdzēt, sevī apņemoties jau kuŗo reizi, ka viss mainīsies, tikko būšu kļuvusi ārste. Tad — jā, tad es vecmāmiņai visu labo atmaksāšu, lutināšu viņu un sagādāšu patīkamas un vieglas vecumdienas.

Reizēm ir labi, ka mēs nezinām nākotni . . .

27.

DEPORTĀCIJAS

Pēc daudzām grūtām un vienmuļi pelēkām dienām, ja neskaita eksāmenu uztraukumus ģimnazijā un universitātes sēmestra beigās, sagaidāms priecīgs notikums — Līvijas un Induļa kāzas, kuŗās arī es esmu ielūgta. Laulības baznīcā aizliegtas. Ja vēl toreiz, kad ar Hugo precējos, daudz ko neņēma pārāk burtiski, tad tagad, gadiem paejot, groži savilkti arvien stingrāk, represijas par priekšrakstu nepildīšanu kļuvušas arvien smagākas, bailes no tām arvien lielākas . . .

Pašreiz avīzēs aktuāla ir gredzenu lieta. Ja laikraksti, sekojot partijas diktātam, uzsākuši kādu tematu, tad to bez mitas atkārto neskaitāmās variācijās. Un tā pašreiz dienas kārtībā ir — laulību gredzeni. Tos apzīmē par melnsvārču ievestu paražu, kuŗu viņi naudas izvilkšanas nolūkā izgudrojuši, lai laulāšanās ceremoniju padarītu raibāku un ar to vairāk pievilktu āriškību kārotāju. „Padomju Jaunatnē" vairākkārt ievietoti pat satiriska satura dzejoļi par laulības gredzenu nēsātājiem. Saturs apmēram tāds, ka komūnists ir godīgs un tikumīgs, kādēļ zina, kas atļauts un kas liegts. Tādēļ nav vajadzības apkarināties ar misiņkrāsas riņķiem kā sugas lopiem, lai tā parādītu, ka ir precējies un aizņemts.

Līvijas un Induļa kāzu svinības noliktas Vecāķos, kur Līvijas māte ir skolotāja. Tāpat zināms, ka, par spīti aizliegumam un grūtībām, laulības notiks arī baznīcā, kaut piedaloties tikai laulību lieciniekiem. Abi izšķīrušies nēsāt arī gredzenus.

Jau laikus ierodos svinību vietā. Mani pārsteidz greznā dzīvokļa iekārta — paklāji, dārgas porcelāna un sudraba lietas. Manu izbrīnu it kā uzminēdama, Līvijas māte paskaidro:

„Mans pirmais vīrs, Līvijas tēvs, bija kādas ārvalsts sūtnis Latvijā. Līvijai nākot pasaulē, mēs dzīvojām desmitistabu dzīvoklī Rīgā, un visas šīs lietas ir Līvijas mantojums no tēva. Viņš mira 1932. gadā, kad viņa bija vēl pavisam maza."

„Līvija saņems patiešām skaistas lietas pūrā," es priecājos, raudzīdamās apkārt. „Un daudzās grāmatas! To jau te simtos!"

„Jā, šīs lietas dabūs Līvija. Man jau ar tagadējo vīru sava dzīve un savas lietas . . ."

„. . . kuŗas, kā jau proletāriešu iedzīvei piemērotas, nav ne tik skaistas, ne vērtīgas!" mūsu sarunu pārtrauc Līvijas patēvs, kas tieši ienācis istabā.

„Mans vīrs jau atkal dižojas ar savu proletāriskumu," iesmejas mājasmāte.

„Katrs lielās, ar ko varēdams . . . Vai tad pie pašreizējās iekārtas tā izcelšanās nav viena no svarīgākajām lietām? Tikko kādā atklāj tā saukto kapitālistu, visas iespējas vējā, vari vēl aizbraukt uz Sibiriju. Bet manos rados zvejniekus vien atradīsi!" smejas arī Līvijas patēvs.

„Jaunais pāris! Jaunais pāris!" viesu vidū ieskanas vairākas balsis, un mēs steidzamies sagaidīt Līviju ar Induli, kas ierodas abu laulības liecinieku pavadībā. Viens no tiem ir tēvocis Pēteris. Plašu atskaņotājs spēlē Mendelsona kāzu maršu, abi jaunlaulātie, līksmi satraukti, ienāk savu viesu vidū. Līvijas māte nu steidzās ar tortes dalīšanu, bet tēvocis Pēteris jau uzņēmies vīna glāžu piepildīšanu.

Kāzu viesu ir ap trīsdesmit. Visi tādi, kuŗu pārliecība un uzskati skaidri zināmi, — tā man jau pačukstējusi Līvija. Tātad, katrs vārds te nav jāliek svaru kausos.

Pie kāzu mielasta galda skan tosti un runas. Skaistāko saka tēvocis Pēteris, atklāti, kā arvien, norādīdams uz briesmām, kas ik uz soļa glūn sarkanā antikrista pasaulē kā atsevišķajam individam, tā ģimenēm un visai tautai. Viņš pakavējas tuvāk pie abu jaunlaulāto personīgā dzīves ceļa un novēl Dieva palīgu visam gaŗajam kopīgajam ceļam, kuŗu tie Dieva namā ar lūgšanu uzsākuši. Tēvocis Pēteris noskaita arī īsu lūgšanu.

(Turpinājums sekos)

Osvalds Akmentiņš

Emīls Skujenieks un viņa laiks

(Nobeigums)

Otra visai rēgulāra sadarbošanās un tikšanās ar Emīlu Skujenieku man iznāca, darbojoties Latviešu - lietuviešu vienībā (LLV), kuŗu Vācijas britu joslā atjaunoja Dr. Jūlijs Bračs, Emīls Skujenieks, Olģerts Liepiņš un Namnieks, bet no lietuviešiem — dzejas laureāts Faustas Kirša, Nasvitis, Petrenas, J. Jankus, V. Pauža, K. Prielgauskas, Dr. Šernaitis u. c. Emīlam bija visciešākās attieksmes ar lietuviešiem, viņam šai darbā jau bija „vēsture", kamēr mēs pārējie izrādījāmies tikai šīs kustības interesenti un jūsmotāji. Emīls bija strādājis Lietuvā par skolotāju, bija arī dienējis Lietuvas armijā, runāja lietuviski tikpat labi kā latviski. Jau Rīgā viņš bija daudz tulkojis no lietuviešu valodas, veidojis pazīšanos un sadarbību ar lietuviešiem. Trimdā Vācijā viņš turpināja uzturēt sakarus ar lietuviešu presi un tās darbiniekiem, būdams viņu rakstnieku biedrības biedrs. Tāpēc Emīlu kādā LLV sanāksmē, liekas Hanoverā, ievēlēja par LLV goda biedru. Lietuvieši viņu uzskatīja par „savējo", jo valoda bija tā, kas nolīdzināja visus pārpratumus. LLV praktizēja jaunu saprašanās veidu. Ja mēs tagad ar lietuviešiem sazināmies angļu vai vācu valodā, toreiz mēs kopīgajās sanāksmēs runājām katrs savā valodā, tikai beigās pārrunu sintezi tulkoja. Tā centāmies mācīties kaimiņtautu valodu, kaut arī trūka tik nepieciešamo vārdnīcu un gramatiku. Dzīvojot Vācijā, Emīls rediģēja LLV ziņas, kas iznāca abās valodās un kuras piesūtīja abu tautu laikrakstiem, tā ceļot patiesu draudzības tiltu. Emīla personā bija sakopota vesela ziņu aģentūra.

Tagad, kad Emīla Skujenieka jau vienu gadu nav mūsu vidū, mēs vēl arvien nespējam novērtēt lielo zaudējumu, kuŗu mums sagādājusi viņa nāve. Mums tik ļoti trūkst šī daudzpusīgi apdāvinātā vīra, kas pats savā dzīvē bija samērā maz labuma baudījis. Mums nav neviena, kas spētu viņu pilnībā aizstāt, sevišķi latviešu un lietuviešu literātūras apmaiņā. Nav neviena, kas šo darbu tā turpinātu, kā to savā laikā, cīnoties ar eksistences likstām, godam veica Emīls Skujenieks. Viņa vieta palikusi neaizpildīta arī to ideālistu saimē, kas par savu mērķi bija izraudzījuši Latviešu - lietuviešu vienības darbu. Protams, palicējiem jāturpina un tie arī turpina sākto darbu, bet ik solī izjūtams Emīla Skujenieka trūkums.

Kad 1950. gadā teicu ardievas Eiropai, devos no Ventorfas izceļotāju nometnes uz Špakenbergu atvadīties no diviem draugiem — Pāvila Gruznas un Emīla Skujenieka. Tas bija tāds steidzīgs novakars, kad man Emīlam nācās nodot LPB kasi. Runājām skumju valodu. Ar „bursaku" pēdējo pārstāvi tovakar šķīrāmies uz neredzēšanos šajā dzīvē. Emīls mani pie viņa aizveda, jo tumsā es nebūtu atradis mitekli, kuŗā vecais rakstnieks pavadīja savus pēdējos mūža gadus kopā ar rakstnieci Martu Degaļvi. Biju izrakstīts tikai uz dažām stundām, jo no izceļotāju nometnes nedrīkstēja ilgi izpalikt.

Amerikas dzīves gados ar Emīlu satikos tikai vienu reizi. Vispirms jau mūs šķīra lielais attālums, bet tam arī dzīve un temps, kādā bijām ieskrējuši par savu lielo netikām. Emīls vairs nepublicējās. Varbūt viņš kaut ko vēl rakstīja, katrā ziņā tulkoja, bet nedeva iespiešanai. Liels dzīves lūzums traucēja viņa tālāko daiļradi un nodomus: okupantu propagandas lapa „Dzimtenes Balss" bija par Emīlu rakstījusi un kāds bijušais kollēga draudējis ar izrēķināšanos. Tā kā Latvijā atradās viņa dēli, ar kuriem sarkano režīms varēja rīkoties pēc patikas, rakstnieks bija izšķīries klusēt, lai tā vismaz mēģinātu atvieglināt viņu likteni padomju jūgā. Viņa mīlestība pret dēliem saprotamā kārtā izrādījās lielāka par publicēšanās prieku vai autora godkāri.

Trīspadsmit dzīves gados Klīvlendā — pilsētā, kur pirmās latviešu emigrācijas laikā dzīvoja satiriķis Līvu Jurka — Emīls Skujenieks ir tulkojis lietuviešu autorus, bet šie darbi vēl nav ieraudzījuši dienas gaismu, joprojām vēl guļ pie izdevēja.

Kad Bostonā darbību atsāka Latviešu preses biedrība, aicinājām Emīlu uz rakstnieku dienām un rakstījām, lai „pa ceļam" paņem līdz arī Hugo Krūmiņu, Ilmāru Krastu un Hugo Puriņu. Emīls nekad neatbrauca. Vispirms mūsu uztvere „pa ceļam" izrādījās kļūdīga, jo Bostona, kur dzīvoja I. Krasts un H. Puriņš, nebija nemaz pa ceļam, bet krietni tālu no rūpniecības pilsētas pie Erī ezera, kur Kujahugas upe dala Klīvlendu divās daļās. Emīls gan bija iemācījies vadīt automašīnu, bija arī pašam savi spēkrati, kā automobili bija sācis dēvēt Anšlavs Eglītis, bet viņš rakstīja, ka nejūtoties tik stiprs, lai ar šādu „ķerru" dotos ceļā uz tālo Bostonu. Tā mēs apmainījāmies vienīgi ar dažām vēstulēm, un Emīla rakstītās nemaz nebija tādas, kas liecinātu, ka viņam iet labi. Reiz viņš bija nelaimīgi kritis apledojušā garāžā un sasitis pakausi tik smagi, ka vēl ilgi cieta galves sāpes kā kritiena sekas un uz laiku zaudēja pat atmiņu. Citā vēstulē bija stāstīts atkal par jaunu negadījumu.

Kad 1963. gadā tuvojās dziesmu svētki Klīvlendā, aizrakstīju Emīlam un apvaicājos, vai nevarētu pie viņa pārlaist naktis. Pienāca ātra atbilde, ka būšu gaidīts ciemiņš; viņš arī vēloties savu literāro mantojumu norakstīt mani. Izvairījos par šādu tematu runāt.

Emīls strādāja kādā metālfabrikā, kopā ar dzīvesbiedri Vilmu bija iegādājies glītu māju. Pēc ilgiem gadiem atkalredzēšanās izvērtās skaista un gandrīz svinīga, bet Emīla vaigs vairs nebija agrākais. Bija izdzisusi bezbēdības dzirkstis. Ilgi vajadzēja pūst, lai kādreizējā liesma viņā atkal iekvēlotos. Un arī tad tas notika tikai reizi, kad dziesmu svētku lielās balles laikā baudījām Kārļa Ķezbera no Čikagas atvesto „aptiekas spirtu". Miesās Emīls bija kļuvis apaļāks, un šis apaļums slimīgi parādījās viņa sejā, kuŗā bija ievījušās dziļas rievas.

„Kam lai rakstu?" viņš skumji jautāja. „Kam lai stāstu agrākos jokus? Nav vairs, kas tos klausītos."

„Vai tevi nenomāc fabrika ar savu atmosfairu?" iejautājos.

„Nē, nekas vairs nenomāc. Ar fabriku esmu sadraudzējies, fiziskais darbs nekad nav mani pazemojis. Rīgā es stūmu ratiņus pa ielu un redzēju redakcijas ļaudis ejam garām, bet nekaunējos. Tā jau tam dzīvē jābūt." Brīdi klusējis, viņš tomēr atzinās: „Nu pat gan noskaitos. Prasīju uz dziesmu svētkiem brīvu dienu."

(Nobeigums 6. lpp.)

Emīls Skujenieks ar savu draugu-sunīti ASV 3. latviešu dziesmu svētku laikā Klīvlendā 1963. gada 31. augustā.
Foto: O. Akmentiņš

Sveiciens Jānim Grīnblatam

Aizvadītās nedēļas piektdienā žurnālists un redaktors Jānis Grīnblats, kas pašreiz strādā laikrakstā „Laiks", piepulcējās 60-gadīgo saimei. Tas šķiet gandrīz neticami, iedomājot jubilāra acu brīžam spīvi zilo mirdzumu, bet acīs lasāms gars un tas Jānim Grīnblatam šad tad ir itin spīvs.

Dzimis 1906. gada 10. jūnijā Smiltenes pagastā, Jānis Grīnblats izraudzījās agronomiju par savu darba lauku, iestādamies Latvijas universitātē, reizē arī korporācijā „Lettonia". Līdztekus studijām, kā jau Dvīņu zīmes piederīgais, kuŗam talantu daudz, cītīgi darbojās arī melnbaltajā vārpu druvā — žurnālistikā, vispirms par reportieri, bet ar 1928. gadu par technisko redaktoru „Pēdējā Brīdī". Studijas beidzis, J. Grīnblats strādāja par agronomu vairākās Kurzemes pilsētās, vēlāk Lauksaimniecības kamerā Jelgavā. Viņa raksti par lauksaimniecības u. c. jautājumiem publicēti „Zemes Spēkā" un „Zemkopī". Gavilnieks veica arī Jelgavā iznākušā laikraksta „Zemgale" un lauksaimniecības žurnāla „Taisnā vaga" redaktora pienākumus.

Arī Vācijā un ASV J. Grīnblats darbojās preses laukā, pēdējos gados „Laika" apgādā. 1961. gadā viņš paklausīja Kanadas DV aicinājumam uzņemties laikraksta „Latvija Amerikā" vadību, ar lietpratēja vērienu mēģinādams to veidot interesantāku un neierastāku, reizēm savās piezīmēs un rakstos graizīdams trimdas latviešu provinciālismu un plašāka vēriena trūkumu, taču pats „uzbrukumus" allaž atvairīdams akadēmiski nosvērtā stājā. Jāliecina — bija prieks ar redaktoru Jāni Grīnblatu kopīgā darbā strādāt; varens augumā, apbrīnojamu darba kapacitāti, bagātu izdomu, viņš allaž mērķtiecīgi un raiti kārtoja darbus redakcijā un spiestuvē.

Lai Lielajam Jānim, kā viņu mēdz saukt kollēgas, labi asinātā spalva neierūs un darba prieks nestu augļus arī nākamajos mūža gados!

S. Sniedze

Dzejoļa pārvēršanās...

Ainas Zemdegas dzejolis „Atnāc", kas ievietots mūsu laikraksta 1. jūnija numurā, nav autores iesūtīts, bet redakcija to saņēmusi no Austrālijas. Dzejolis veltīts maija beigās notikušajām Austrālijas 5. latviešu jaunatnes dienām, sarīkojuma referātu vakarā Jānis Saldums to analizējis, pieskaitot to t.s. modernajai dzejai, kuŗu referents ne visai atzīst. Mūsu tā paša laikraksta numura rakstā „Četri interesanti referāti" šī dzejoļa analize pieminēta, kādēļ no Austrālijas atsūtīto dzejoli ievietojām kā „ilustrāciju" šim rakstam. Arī „Austrālijas Latvietis" šo dzejoli tieši tādā pašā versijā sniedzis savā 3. jūnija numurā.

Tagad izrādījies, ka dzejolis Austrālijā „pārvērties", mūsu un Austrālijas latviešu laikraksta publicējumā vairs neatbilst oriģinālam, kādēļ kļuvis grūti saprotams. Dzejoļa 11. rindā vārda „lapu" vietā ieviesies „lupatu", 12. rindas trūkst pavisam, vairums autores likto pieturas zīmju pazudis... Lai pārvērtušamies dzejolim palīdzētu atgūt oriģinālveidu, sniedzam ar autores Ainas Zemdegas atļauju dzejoli „Atnāc" vēlreiz. Oriģinālversijā tas lasāms:

Atnāc
ar jāņogu ķekariem un melonēm,
ar bailēm un pārdrošību,
saules briļļu tumsā,
Svētās Lūcijas svecēm matos!
Manu tramvaju gaiteņi
neved
gar tavām lievenēm.

Atnāc!
Ne Roņu, ne Bahamas salās
sarkanu lapu dūmiem
stāstu tev par atvasaras zaļumiem,
bet aiz ielām trim
dzeltena zīda paklāji
pludo tev pretī.
Zem zustreņu krūmiem
pārmijas nebaida.

Atnāc!
Nāc ar visiem zustreņu krūmiem
un vecpilsētu tramvajiem,
un izkārtām mēlēm
tie tevi sargās
pāršķeltās melonēs..

Kultūras chronika

Baritons Juris Cīruls, kuŗš no Kanadas latviešu dziedoņiem savā profesijā visvairāk nodarbinātais, arī nākamai sezonai parakstījis jaunu līgumu ar Kanadas operas sabiedrību par piedalīšanos korī. Šogad noteikumi koŗa aspirantiem īpaši stingri, tos uzņem korī tikai pēc izlases pārbaužu izturēšanas. J. Cīruls gatavojas arī savam koncertam Latviešu namā, Toronto, nākamās sezonas sākumā, 20. oktobrī. Koncertā piedalīsies arī Marta Makvikare ar R. Šūmana dziesmu ciklu „Frauenliebe und Leben". J. Cīruls koncertam iestudē G. Mālera „Lieder eines fahrenden Gesellen" — īpatu, skaistu dziesmu ciklu. No latviešu komponistiem abi dziedoņi paredzējuši atskaņot dažus J. Vītola un J. Mediņa darbus. Klavieŗu pavadījumus uzņēmusies Edīte Timermane.

Austrālijā dzīvojošie latvieši izrādās celmlauži ne tikvien jaunatnes dienu rīkošanā. Nesen iedzīvināts jauns pasākums,— pie DV Adelaides nodaļas nodibināts koris, kuŗa rindās dzied pamatskolu un ģimnazijas audzēkņi, ne vecāki par 16 gadiem. Jaunatnes koŗa vadību uzņēmusies dziedātāja Emma Veikerte.

Šādam pasākumam varētu būt nozīmīga loma nākotnē.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Ceļa Biedrs" Nr. 5 (105), mēnešraksts kristīgai dzīvei, 1966. gada maija un jūnija burtnīca, biedrības Sējējs izdevums, redaktors Jānis Strautnieks.

„Akadēmiskā dzīve" Nr. 8, rakstu krājums, 1966. gada sējums, izdevis apgāds Akadēmiskā dzīve, atb. redaktors Dr. Ansis Karps, 112 lpp., bagātīgi ilustrēts.

„Mazputniņš" Nr. 89, mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, 1966. gada maija burtnīca, apgāda Ceļinieks izdevums, atb. redaktors Dr. Laimonis Streips.

atkusnis sākās oktobrī

PĒTERIS AIGARS ◎ ROMĀNS

(50 turpinājums)

Patricija Kesvika atnāca īsā vakartērpā, noziedusies un sasmaržojusies. Kaut arī ārēji izrāvusies no ierastās vides, viņa vēl nespēja sevi mainīt un pielaikoties jaunajām prasībām un jaunajai sabiedrībai.

Abas ungāru studentes bija vienkāršos tumšos svārciņos un baltās blūzītēs. Pēc nomazgāšanās viņas izskatījās svaigākas un pievilcīgākas. Imre Šabo bija noskuvies un apģērbies tumšā svārkā ar koši zilu kaklasaiti. Imants ar Baibu atnāca ceļojuma drānās, mazliet saburzīti, bet abi ungāri no Londonas tumšos viesību tērpos. Tumšā uzvalkā bija arī Česlavs Dombrovskis.

Orķestris spēlēja valšus un čardašus. Ļaudis nāca un gāja, pasūtināja ēdienus un dzērienus. Te bija silti, gaiši un mājīgi.

Patricijai vienā pusē nosēdās Česlavs, otrā Imre Šabo; pretim sēdēja Imants ar Baibu, Šandors sasēdās ar Magdu, Janošs ar Mariku. Viņu sarunas sprēgāja attapībās. Arī vīns veicināja valodas. Ja nebūtu Imres, varētu pieņemt, ka tā ir jautra tūristu grupa, kas ieradusies Vīnē pavadīt dažas bezbēdīgas dienas.

Īstenība atbaidīja vairāk. Imre Šabo kopā ar studentēm - sanitārēm tikai šīs dienas agrā stundā bija atstājis Budapeštu, kuŗā iedzīvotāji palikuši neziņā par nākotni un padomju kaŗaspēka manevriem. Vakariņojot Imre Šabo stāstīja par ievainotajiem Budapeštas slimnīcās, kuŗiem nebija zāļu, ne penicilīna, nebija asiņu pārliešanai, dažkārt trūka pat piemērotu pārsienamo. Imre profilā atgādināja Richardu Vāgneru jaunības dienās. Viņš runāja nesteigdamies, uzsveŗot zīmīgāko.

„Bet sakāt, kas notiks ar Ungāriju, ar jums, ja revolūcija sabruks?" jautāja Patricija. „Jums taču ir kādi citi plāni? Katrai vadībai ir ne vien uzbrukuma, bet arī atkāpšanās plāni!" Viņa cieši raudzījās Imrem sejā, it kā gribēdama izdibināt, kas šim nemierniekam padomā.

„Revolūcija jau ir uzvarējusi, bet ungāri vieni nespēj satriekt padomju militāro spēku. Ja šī lavīna mums velsies virsū, tad arī vislielākā varonība un vislielākie upuri nelīdzēs. Mēs ieradīsimies ne vien pēc medikamentiem, bet arī pēc citādas palīdzības. Diemžēl, par tādu neviens nevēlas runāt."

„Vai tiešām ir tik ļauni?" iejautājās Česlavs, kuŗš uzmanīgi sekoja Imres un Patricijas dialogam.

„Jā, ir tik ļauni! Kristīgā civilizācija, pametot ungāru tautu, notiesā sevi. Varbūt visi neiesim bojā, daļa paglābsies, bet — kā lai turpmāk ticam cildenajiem vārdiem par tautu brālību, par sēdēšanu vienā laivā? Tā visa ir izlikšanās, liekulība. Piedodiet, kundze, ka lietoju tik stiprus vārdus, bet neatrodu maigāku izteicienu, lai raksturotu stāvokli. Cik durvju esmu šodien apstaigājis, pie cik sirdsapziņām klauvējis, bet — viss velti. Brīvība bija tik tuvu . . . Vēl tagad, divdesmit ceturtā stundā, tā būtu glābjama, tikai es nezinu, kas to glābs."

Imre izdzēra sarkanvīna glāzi. Viņš klausījās, kā orķestris atskaņoja „Vīnes meža stāstus" . . .

„Neviens mūs neglābs, ja paši nespēsim glābties. Paēdušais nekad nesapratīs izsalkušo," noteica Imants Liepa pāri galdam. „Ja mūsu tautas nespēs nokratīt tirannijas nastu, nevienam nebūs glābiņa. Pēc gadiem sirpis un āmurs plivināsies ne vien virs Vāveles pils un Chradžina, bet arī virs Eifeļa torņa un Vestminsteras parlamenta."

„Ziniet, man piedāvāja palīdzības vietā brīvu ceļu uz aizjūru . . . Viņi gribot mums palīdzēt. Bet — vai kāds spēj evakuēt ungāru tautu, vai kāds spēj Ungārijas puštu un Balatona ezeru pārcelt uz Teksasu vai Albertu Kanadā? Cilvēks, atrauts no savas zemes, no savas valodas, iet bojā. Visi nespēj doties trimdā, un tā arī būtu nodevība visiem doties! Mēs tādēļ neupurējām savus brāļus un tēvus, lai dzīvi palikušajiem piedāvātu bēgļa pasi un trimdinieka maizi . . ." Imre Šabo piemetināja dobji un skarbi.

„Mani draugi," ierunājās Patricija, pietvīkusi kaunā un sašutumā. Kaut ko līdzīgu viņa savā mūžā nebija dzirdējusi. Viņas anglietes pašlepnums sacēlās, vajadzēja protestēt un parādīt, ka katrai medaļai ir divas puses. „Mani draugi," Patricija atkārtoja, „kādēļ jūs tik nicīgi runājat par cilvēkiem, kuŗi jums piedāvā patvērumu? Jūs nebūsit ne pirmais, ne pēdējais trimdinieks. Vēstures gaitā daudzi tādi bijuši un būs, kamēr vien pastāvēs vara un pretvara. Jūs vēlaties, lai citi steidzas jums palīgā, liekot ķīlā savu dzīvību un labklājību. Jūs vēlaties, lai citi jūsu dēļ iet liesmās. Valstsvīri nekad tik vieglprātīgi neiesāk kaŗus . . ."

„Cienītā kundze, šādi izskaidrojumi pēdējās dienās dzirdēti daudz. Valstsvīri arvien gatavi kaŗot par naftu, zemes šaurumiem, kolonijām, tikai ne par citu tautu brīvību. Kaŗš jau ir sācies, tikai citā vietā un par citiem ideāliem, kas nav rakstīti mūsu karogā."

„Nav vērts tērēt vārdus," glāzi pacēla Imants Liepa. „Dzersim, ja ne Ungārijas brīvībai, tad Eiropas bojā ejai."

„Patiesi, mēs lēnām ejam bojā. Mēs zaudējam bastionu pēc bastiona, bet pūlamies sev un saviem pēcnācējiem iestāstīt, ka viss iet uz labo pusi. Bet no kurienes labais var nākt, ja ļauni nodomi noteic valstu vadītāju rīcību?" vīram piebalsoja Baiba. „Patlaban ir tā: ja kāda tauta nav vismaz simt miljonu liela, tad tai nav tiesības uz neatkarību un drošību. Bet tautas zem desmit miljoniem nav nekas cits kā tirgus prece. Vismaz tas attiecas uz baltajiem, uz eiropiešiem. Afrikāņu un āziātu īpatsvars ir lielāks. Tur svars dažkārt ne vien tautām, bet arī ciltīm."

„Ir ļauni, bet varbūt tik bezcerīgi vēl nav," Imre atkal piepildīja Patricijai un citiem glāzes ar „Vērša asinīm". Viesmīlis frakā pienesa brūni apceptu stēku un piedevas uz sidraba paplātes. Ēdiens bija tik gaumīgi sagatavots un pasniegts ar tādu izmaņu, ka visiem saskrēja siekalas mutē.

„Es tikai gribēju aplūkot, kā sākās notikumi Ungārijā," turpināja Imre, kamēr viesmīlis sadalīja ēdienu. „Revolūcija nebija plānota, bet notikumi nāka raisīties spontāni. Vienpadsmit gadu nemiers un naids bija krājies pret okupācijas varu un tās dienderiem. Vajadzēja tikai nākt dažiem impulsiem, un sacelšanās uzliesmoja neiedomājamā plašumā. Es pats tam neticētu, ja man 20. oktobrī kāds kaut ko līdzīgu būtu paregojis. Pat sarkanarmija atdeva mūsējiem savus tankus un šaujamos ieročus. Ir kādi plānos neiekļaujami spēki un lielumi. Es šiem neaplēšamajiem spēkiem ticu, jo tos vada liktenis un Dieva gudrība. Eiropa neies bojā, lai cik aplam rīkotos šī gadu desmita valstsvīri. Dzīvība pati rada sev aizsargāšanās valņus. Viss, kas divtūkstoš gados celts, nedrīkst pārvērsties par drupu kaudzi vai mūzeja priekšmetu Kremlim!

(Turpinājums sekos)

MĀC. VIESTURS ŠĒFERS UZŅEMTS LATVIJAS EV.-LUT. BAZNĪCĀ

SVINĪGS AIZVESTO PIEMIŅAS DIEVKALPOJUMS SV. JĀŅA BAZNĪCĀ TORONTO

Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes aizvesto piemiņas dievkalpojums 12. jūnijā bija apvienots ar jaunā latviešu mācītāja Viestura Pavasara uzņemšanu Latvijas ev.-lut. baznīcā. Pēc studiju beigšanas un interna gada nostrādāšanas, V. Pavasaru mācītāja amatā ordinēja jau 5. jūnijā Mineapolē, bet viņa uzņemšana Latvijas ev.-lut. baznīcā notika Sv. Jāņa baznīcā Toronto, kur svinīgā dievkalpojumā bez bīskapa A. Lūša vēl piedalījās prāvesti A. Skrodelis un B. Fedders, kā arī jaunā mācītāja tēvocis — māc. E. Pavasars no Hamiltonas. Uzņemšanas rakstu, kuŗu parakstījis archibīskaps Dr. K. Kundziņš un baznīcas virsvaldes priekšnieks, māc. V. Pavasaram nodeva bīskaps A. Lūsis kopā ar mācītāja amata krustu. Izsakot labākos novēlējumus turpmākajam darbam, bīskaps norādīja arī uz daudzajām grūtībām, ar kādām jāiepazīstas mācītāja darbā. Izturību un laba vēlējumus, garīdznieka darbu sākot, V. Pavasaram izteica arī pārējie amata brāļi.

Svinīgajā dievkalpojumā sprediķi teica jaunais mācītājs V. Pavasars, bet ievada liturģiju prāv. A. Skrodelis, lūgšanu prāv. B. Fedders un beigu liturģiju bīskaps A. Lūsis. Dievkalpojums bija labi apmeklēts, ar vairākām dziesmām to kuplināja vīru koris Viesturs dir. J. Baruša vadībā.

Māc. V. Pavasars par savu turpmāko darba lauku izvēlējies misionāra uzdevumu un jau 16. jūnijā devies uz Dienvidameriku, kur tiešais darbs paredzēts Kolumbijā. Apmēram gadu māc. V. Pavasars pavadīs Andu universitātē Bogotā, lai papildinātos spāņu valodā, bet pēc tam 4 gadus Amerikas luterāņu sinodes uzdevumā strādās par misionāru. Pēc 5 gadu līguma izpildīšanas paredzams, ka viņš atgriezīsies ASV un uzņemsies pienākumus kādā no latviešu draudzēm.

Teoloģijas studijas V. Pavasars beidzis Luterāņu teoloģijas seminārā St. Paulā ar cand. theol. gradu, pēc tam papildinājies Berkelejas seminārā Kalifornijā, bet interna gadu strādājis Lakrosā, Trinity ev.lut. draudzē pie mācītāja E. Nelsona. Studiju laikā V. Pavasars darbojies arī par jaunatnes vadītāju un svētdienas skolas skolotāju Mineapolē, St. Paulas ev.-lut. draudzē.

R. N.

Jaunais Latvijas ev.-lut. baznīcas mācītājs Viesturs Pavasars sprediķa laikā Sv. Jāņa baznīcā Toronto; aizmugurē Ed. Dzeņa altāra glezna. Foto: J. Liģers

Vai būs jauna ģimnazija Kanadā?

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA VĒROJUMI SV. KATRĪNU LATVIEŠU SKOLAS ABSOLVENTU IZLAIDUMA AKTĀ

Sv. Katrīnās jau 16 gadu rosīgi darbojas latviešu skola, kuŗa 4. jūnijā bija rīkojusi 11. absolventu izlaiduma aktu. Skolu sekmīgi beidza pieci 8. klases audzēkņi, bet Anda Vabule no Niagaras saņēma apliecību par eksterni izturētajiem pārbaudījumiem, jo bija mācījusies 7 gadus Niagaras latviešu skolā, bet, pērnā gadā abām skolām apvienojoties un mācībām notiekot Sv. Katrīnās, nebija varējusi apmeklēt 8. klasi. Mācoties mājās, viņa tomēr bija čakli strādājusi, un pārbaudes komisijai atlika tikai konstatēt, ka Anda Vabule sasniegusi tikpat augstas atzīmes kā Inta Barkāne, kas bija skolas izlaiduma sekmīgākā absolvente.

Svinīgo izlaiduma aktu, kas sākās ar skolas karoga ienešanu, atklāja skolas pārzinis J. Vērdiņš, apsveicot tālos un tuvos viesus un LNAK skolu daļas vadītāju J. Mežaku ar dzīvesbiedri, kas bija mērojuši ceļu uz Kanadas dārzu pilsētu, kaut tai pašā laikā arī Toronto notika TLB sestdienas skolas izlaiduma akts. Savā uzrunā skolas pārzinis uzsvēra, ka aizvadītajos gados audzinātāji centušies iedegt latviešu skolas absolventu sirdīs mīlestību savai tautai un tēvzemei. „Neļaujiet šai liesmai apsikt, bet saglabājiet to arī turpmākajās gaitās gaišu, palieciet uzticīgi latviešu sabiedrībai un jaunatnes organizācijām. Daudz ievērojamu un nozīmīgu dienu vēl būs jūsu dzīves gājumā, taču audzinātāju un vecāku vēlēšanās ir, lai šī izlaiduma diena, kuŗā jūs saņemat apliecību par savām latviskajām zināšanām un latvisko stāju, jums paliktu ilgi atmiņā un būtu ceļa rādītāja laviskajā vidē," teica skolas pārzinis. Vietējās latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs J. Prauliņš svētbrīdī cita vidū uzsvēra: „Ieslēdziet dziļi savās sirdīs sarkanbaltsarkanā karoga krāsas un to zemi, no kuŗas nākuši jūsu tēvi un mātes. Uz jums raugās visu mūsu skatieni, jo jūs būsit nākotnes un Latvijas cēlēji!"

Gatavības apliecības par pamatskolas beigšanu absolventiem izsniedza LNAK skolu daļas vadītājs J. Mežaks, kas savā uzrunā pasvītroja, ka mums svešumā dzīvojot, ir vairāki lieli uzdevumi, kuŗus cenšamies īstenot, taču pats svarīgākais pienākums, kurš liekams pirmajā vietā, ir — palikt latviešiem, izaudzināt mūsu jauno audzi par patiesiem latviešiem, jo citādi nepiedzīvosim ne mūsu politisko, nedz kultūrālo centienu piepildījumu. Ģimene un latviešu skola, ejot roku rokā un sadarbojoties latviešu organizāciju un sabiedrības atbalstā, spēj vislabāk veikt šo svarīgo uzdevumu. Dzīvojot svešā vidē, savu personīgo individuālitāti šai laikā iespējams saglabāt, organizējoties mazākās nacionālās vienībās (piemēram, latvieši Kanadā). Piemēram, J. Mežaks pastāstīja, ka Kanadas CBC televīzijas raidstacija meklējusi materiālus par vasaras saulgriežiem, lai tos parādītu speciālā raidījumā, bet vienīgi no latviešiem varējusi dabūt labi pārskatāmu filmu par Jāņu svinēšanu, jo tāda atrodas LNAK skolu daļas iekārtotajā Skolu klētī. Runas nobeigumā J. Mežaks norādīja, ka pamatskolā sētā latviskā sēkla vēl rūpīgi kopjama, lai kaut kas izaugtu un nestu augļus. Cilvēka dzīvē nobriešanas un uzskatu veidošanās vecums ir posmā starp 14 un 19 gadiem, kādēļ vecākiem un pašiem absolventiem jāgādā par latviskās izglītības turpināšanu.

J. Mežaks nodeva arī rakstnieces Birutas Senkēvičas sveicienus un pasniedza viņas tradicionālo velti — bankas grāmatiņu — Intai Barkānei, bet LNAK velti saņēma absolvente Ruta Šternberga. LNAK skolu daļas vadītājs pateicās skolotājiem un vecākiem par veikto darbu. Skolas beigšanas apliecības bez jau minētajiem saņēma vēl Laimrota Dumpe, Daina Vasariņa un Uldis Vīksne.

Skolas vecāku padomes dāvātas veltes-grāmatas ar īsu uzrunu un ceļa vārdiem turpmākajām gaitām absolventiem pasniedza vecāku padomes priekšsēdis M. Mukāns. Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudzes vārdā ar J. Jaunsudrabiņa vārdiem „Turi Latviju dziļi ieslēgtu savā sirdī" katram absolventam pa grāmatai nodeva ilggadējais draudzes pr-ks H. Greble. Tāpat pa grāmatai absolventi saņēma na Sv. Katrīnu DV nodaļas, kuŗas pasniedza J. Strautmanis, un tādas pašas veltes visiem bija sagādājuši arī vietējo latviešu mednieku un makšķernieku kluba biedri, kuŗu vārdā grāmatas pasniedza kluba pr-ks V. Zvejnieks. Niagaras DV nodaļas pr-ks J. Celms ar grāmatām apveltīja divas absolventes, bet sekmīgākajai skolas beidzējai „Mēs" abonementu Niagaras latviešu ev.-lut. draudzes vārdā nodeva A. Šteinbachs. Sveicienus skolai bija sūtījusi arī Niagaras latviešu nama fonda valde, bet kādreizējais Niagaras latviešu skolas pārzinis J. Liģers sāvām bijušajām audzēknēm I. Barkānei un A. Vabalei — pa grāmatu veltei.

Balvas saņēma arī sekmīgākie audzēkņi skolas gadskārtējās rakstu darbu sacensībās. Šogad sacensību dalībnieki pēc vecuma un spējām bija iedalīti sešās grupās, katrai dodot citu tematu. Bez veltēm nepalika arī trīs čaklākie skolas apmeklētāji, kas nebija iztrūkuši nevienā stundā: Kārlis Kārkliņš (bērnu dārzā), Ilze Gauše (6. klasē) un Maira Zālamane (7. klasē).

Absolventu vārdā klases audzinātājam un skolotājiem pateicās Inta Barkāne un Anda Vabale. Absolventu saziedoto naudas velti nākamā gada rakstu darbu sacensību balvām skolas pārzinim nodeva Uldis Vīksne. Absolventu klases audzinātājs — nenogurstošais skolotājs Pēteris Dūms, kas katru skolas dienu mēro ceļu no ASV uz Sv. Katrīnām, lai mācītu mūsu jauno audzi, atvadoties no absolventiem, aicināja viņus turpināt mācīties laviskās zināšanas un nepalikt pusceļā.

Klausoties svinīgā izlaiduma akta runātāju vēlējumos un norādījumos, radās iespaids, ka rudenī pie Sv. Katrīnu latviešu skolas darbu uzsāks arī ģimnazijas kurss. Par šo jautājumu un iespējām vēl spriedīs vecāku padome un skolotāji kopīgā sēdē.

J. Vairdotis

Sv. Katrīnu latviešu skolas absolventu vārdā skolas karogu glabāšanā nākošai maiņai nodod Uldis Vīksne, bet saņem Andris Lauris, Ingrīda Mukāne un Maira Zālamane. Aizmugurē skolas pārzinis J. Vērdiņš. Foto: J. Liģers

ROBERTS BĒRZIŅŠ 60-GADNIEKS

Londonas latviešu kreditsabiedrības vadītājs Roberts Bērziņš 13. jūnijā atskatījās uz 60 mūža gadiem. Viņa šūpulis kārts Mujānu pagastā, teiksmainā Zilā kalna pakājē.

Pēc Valmieras vidusskolas beigšanas R. Bērziņš pārcēlās uz Rīgu un iestājās Latvijas universitātes tautsaimniecības fakultātē, līdztekus studijām strādājot kaŗa ministrijas apgādes pārvaldē un aktīvi darbojoties korp. Frat. Lataviensis un studentu sabiedriskajā dzīvē. Viņš bija arī Latvijas universitātes studentu krājaizdevu sabiedrības pēdējais valdes priekšsēdis neatkarīgajā Latvijā.

Bēgļu gaitās pēc otra pasaules kaŗa R. Bērziņš vispirms vadīja Eslingenā, Vācijā, rosīgi piedaloties vietējās korporāciju kopas darbā, bet 1949. gadā izceļoja uz ASV, kur Ņujorkā atkal darbojās korporāciju apvienības uzbūvē un bija žurnāla „Universitas" komisijas priekšsēdis no 1954.—1958. gadam, kad pārcēlās uz Kanadu pie savas dzīvesbiedres Elfrīdas Karlsones-Bērziņas Londonā, Ontario provincē. Še viņš piedalījās Londonas korporāciju kopas nodibināšanā, kļuva DV organizācijas biedrs un bija tās Londonas nodaļas priekšsēža vietnieks 1960. gadā, bet priekšsēdis 1961. un 1962. gadā. Londonas korporāciju kopas pastāvēšanas laikā kopš 1958. gada R. Bērziņš bijis tās seniors 3 gadus, veikdams šo amatu arī pašreiz.

Būdams tautsaimnieks, jubilārs ar lielu interesi pievērsies kreditsabiedrību idejai un 1961. gadā nodibināja Londonas latviešu kreditsabiedrību, būdams tās valdes priekšsēdis visus 5 pastāvēšanas gadus. Viņa vadībā šī kreditsabiedrība, otra lielākā latviešu „banka" Kanadā, izveidojusies par nozīmīgu sabiedrisku faktoru. Vairāk nekā puse Londonas latviešu ir kreditsabiedrības biedri. Kā biedru skaits, tā arī noguldījumi un aizņēmumi turpina visai strauji augt, kādēļ iespējams, ka drīz vien visi Londonas latvieši būs tās biedri, veicinot pilsētas tautiešu saimniecisko neatkarību.

K. K.

TORONTO ZIŅAS

LNJAK rīkoto 6 nedēļu nogaļu kursi 18. un 19. jūnijā būs veltīti Līgosvētku tradiciju un vēstures izzināšanai, kā arī kopējam izbraukumam uz Jāņu svinībām. Kursu teorētiskā daļa notiks 18. jūnijā Latviešu namā, kur dalībnieku reģistrēšanās paredzēta plkst. 8—9.30 rītā. Pēc tam izbraukums autobusā uz Līgosvētku vietu, kas pagaidām zināma vienīgi kursu vadībai. Tuvāka informācija un pieteikšanās pie Ojāra Sila (tālr. 781-7828). Pašreiz pieteikušies jau vairāk nekā 90 dalībnieku.

● Gadskārtējās draudzības dienas Niagarā, kuŗās parasti piedalās arī daudz torontiešu, šogad paredzētas 16. un 17. jūlijā.

● Uz 60 mūža gadiem nesen atskatījās Sv. Jāņa draudzes padomes ilggadējais loceklis un Saulaines pārvaldes kasieris Jānis Skrastiņš, kas pazīstams kā aktīvs sabiedrisks darbinieks arī citās organizācijās — LNAK padomē un vēlēšanu komisijā, 18. novembŗa rīcības komitejā u. c. Mūža atcerē jubilāru sumināja bīskaps A. Lūsis, draudzes padome un Saulaines pārvalde, pasniedzot vairākas veltes. Jubilārs Kanadā iecejojis 1952. gadā, apmetoties uz dzīvi Toronto, kur visu laiku rosīgi darbojies sabiedriskā dzīvē, galvenokārt Sv. Jāņa draudzes dažādos pasākumos.

● Saulaines uzpošanas talka notika 11. jūnijā, pārvaldes pr-ka A. Dobeļa vadībā piedaloties ap 40 talciniekiem. Šogad Saulainē paredzēts izbūvēt sporta laukumu ar skrejceļiem, un kopīgajā talkā jau paveikti mērīšanas darbi. Tāpat uzsākti priekšdarbi tilta būvei, kas savienos abas Saulaines daļas, kuŗas šķiŗ Notavasagas upe. Paveikti arī bērnu vasaras nometnes ēkas krāsošanas un iekārtošanas darbi. Līgosvētkus Saulainē svinēs 25. jūnijā, un paredzams, ka tajos piedalīsies draudzes koris ar Jāņu dziesmām.

● Latviešu draudzēs aizvesto piemiņas dievkalpojumi notika jau 12. jūnijā ar kopīgo baznīcēnu skaitu ap 700. Vislabāk apmeklētais dievkalpojums bija Sv. Jāņa baznīcā, kas bija apvienots ar māc. V. Pavasara uzņemšanu Latvijas ev.-lut. baznīcā, par ko sniedzam atsevišķu atreferējumu. Katoļu draudzes dievkalpojumu vadīja tēvs Jānis no Montrealas, bet baptistu draudzes dievkalpojumu kuplināja koris diriģenta A. Purva vadībā.

● Dianas Jablokovas-Vorpas klasiskā baleta skola, kas dibināta 1949. gadā, ir vecākais šāda veida latviešu pasākums Toronto un šogad audzēkņu vakarā varēs atskatīties jau uz 17 sekmīgiem darbības gadiem. Šai laikā skola sagatavojusi 6 tagad profesionālos dejotājas, kas ar savu mākslu pelna dzīves iztiku. To vidū ir arī latvietis Viesturs Rozenbergs, kuŗu skatuves vārdā pazīstam kā Vincentu Bernu. Pašreiz skolā mācās 241 audzēknis, gan tikai 8 zēni. Latviešu audzēkņu skaits skolā ar katru gadu audzis un pašreiz ir 35. Divas no skolas audzēknēm šogad piedalīsies arī Kanadas nacionālās izstādes uzvedumos. Bez skolas vadītājas Dianas Jablokovas-Vorpas, atsevišķas baleta klases skolā vēl vada Hilda Štromberga un Diana Frensisa. Audzēkņu vakarā, kas notiks 27. jūnijā plkst. 8 vakarā Ītona auditorijā, piedalīsies 210 audzēkņu. Programmas pirmo daļu ievadīs ar polonēzi, kuŗai sekos solo un grupu dejas, kā arī pašu audzēkņu improvizēta baleta stunda. Nobeigumā būs viencēliena balets „Atmoda"" Dianas Jablokovas-Vorpas choreografijā.

● BTFK rīkotais 14. jūnija aizvesto piemiņas akts — manifestācija notiks 15. jūnijā plkst. 8 vakarā pie Ontario provinces parlamenta ēkas. Uz manifestācijas vietu dosies atsevišķs baltiešu kaŗa veterānu un Baltijas sieviešu padomes sēru gājiens, kuŗam pulcēšanās plkst. 7 vakarā pie Toronto pilsētas valdes nama. Sēru gājiens plkst. 7.30 sāks virzīties pa Queen un University ielām, lai plkst. 8 pievienotos aktam — manifestācijai pie parlamenta ēkas. Manifestācijas laba izdošanās un sevišķi kupls dalībnieku skaits ievērojami sekmēs mūsu nacionālo darbu un brīvības cīņu nākotnē, tādēļ ikviena latvieša piedalīšanās ir nacionāls pienākums.

● Sestdien, 18. jūnijā Skarboro arēnā notiks Austrumkanadas vingrošanas meistarsacīkstes, kuŗās piedalīsies izcilākie austrumu piekrastes apgabalu, Kvebekas un Ontario, kā arī ziemeļu ASV vīriešu un sieviešu vingrotāji. Šīs sacensības ir pēdējais lielais pārbaudījums pirms Kanadas meistarsacīkstēm Vinipegā 8. un 9. jūlijā. Demonstrējumu sākums 18. jūnijā, plkst. 9 no rīta, sacensības sāksies plkst. 1.30 dienā.

KAS IR JĀŅI?

LNJAK

Tā jautā jaunība trimdā, arī: „Kas šodien mācīs, kā Jāņus izjust un svinēt?..."

Īss jautājums, uz kuŗu nav iespējams dot īsu atbildi, jo Jāņu apcere būtu piemērota viela doktora disertācijai, un būtu labi, ja kāds jauns latvietis šo tematu savam akadēmiskajam meistardarbam reiz izvēlētos.

Bet šai jaunatnes darbam domātajā slejā teikšu tā: Mīļo jauniet, kā gan var mācīt to, kam saknes katra latvieša pašā sirdī? — Iegulsties vasaras pievakārē, kad saule jau aiz mežu galiem, dienas karstuma pietveicētā ziedošā pļavā, ļauj, lai pīpenes un gundegas skaŗ tavu pieri un topi kluss. Ieaudies vakara klusumā ar visām maņām — vai jūti, kā tas virmo, pulsē, ir dzīvs? Vai jūti zemes un zāles valgo smaržu, vēsmas staigājam smilgās? Klausies radības mūžam mainīgajās skaņās, jūti mīkstus zaļus stiebrus glaužam basās kājas, nokavējušos kameni dūcam āboliņa ziedā. Ieklausies dziļāk vasaras īsās saulgriežu nakts dzīvajā mierā, līdz zemes strāvas sāk plūst arī caur Tavu sirdi un Tevī pašā sāk viļņot saskaņa ar dabu, brīnišķa ziedēšanas līksme un dzīvības spēks. Tad arī dziļi tevī, trimdas jaunieti, no aizapziņā glabātā tavu senču gara mantojuma kā karsta šalka asinīs strāvos dzīvi apliecinātāja mīlestība, sirds pukstēs aiz pilnības un gavilēs celsies pret vakara debesīm — līgo!

Tad Tu sapratīsi, kas latvietim ir Līgosvētki — dabas svētības un auglības laiks, mūžīgās dzīvības un pilnības dziesma.

Akmeņu sprostā līgo neskan. Akmens un betons ir nedzīva masa. Tādēļ tev jāiet laukā, kur pret nakts debesīm ceļas jāņugunis un dziesmas, tālu mezdamas dzirkstis un līgo, kur smaržo ozola vainagi un jāņzāles.

Vai esi padomājis, ka latvietis vainagu neliek galvā ne Ziemsvētkos, ne Lieldienās, bet tikai reizi gadā — vasaras saulgriežu naktī, kad saules riets un rīta ausma Latvijas ārēs gandrīz sasniedzas? Kādēļ vainagi, ugunis, dziesmas? Par godu dzīvībai, ziedēšanai, auglībai!

Trimdā tautas dzīvība nekūsā, nevird kā karsta straume, tādēļ negaidi, lai vecākā paaudze tev rāda, kā svinēt Līgosvētkus,— mums tie sāp, jo mēs atceramies savas āres, savas zemes smaržu, un nevaram šeit pagājušo satvert. Un tad mēs bieži rūgtumā tveŗam pēc mākslīga reibuma, bet tas, jauniet, nav, ar ko godāt Jāni, nē,— daudzkārt spēcīgāks, tīrāks un bez mielēm ir dzīvības spēka, skaidras sirds un smaržu noreibums tavas tautas visskaistākajās dziesmās, šai naktī dziedamās.

Mums ir dažādas paražas un veidi, kā svinēt Jāņus, bet vai vari tās īstenot, kur nav tavas zemes? Vai tu vari apstaigāt savu druvu, līgojot iegriezties pie kaimiņa? Jāņi, jauniet, īsti svinami tikai tavu senču zemē!

Bet dziedāt tu vari, un ja tevī tiešām būs dzīva kāda kvēlīte no tūkstošgadu Baltijas jūras piekrastes zemkopju cilts bijības pret dabu un mūžīgās dzīvības ritumu, tad tu Jāņu naktī dziedāsi, nemeklējot un neprasot — kā. Tad varēsi ar Akurātera kalpa zēnu teikt: „Un mana jaunā sirds šalc kā straume, spēka pilna, un es šūpojos viņas viļņos un esmu laimīgs."

—ns

Ja esat ieinteresēts jaunā vai lietotā

‚VOLKSWAGEN'

griezieties pie AIVARA DAUMANTA

Tel. 259—7656

QUEENSWAY VOLKSWAGEN Co. Ltd.

QUEENSWAY & KIPLING

Tautiešiem atlaide uz auto piederumiem

$ $ $ $ $ $ $

Sveicam

PĒTERI RUDZĪTI

75 gadu jubilejā!

DV Toronto saime

Visi mīļi gaidīti sestdien, š. g. 25. jūnijā, Saulainē, Notavasagas upes krāšņajos līčos atzīmēt tradicionālos

JĀŅU SVĒTKUS

LĪGOSIM, APLĪGOSIM, DEJOSIM!

ZVIRBUĻA ORĶESTRIS deju mūziku sāks plkst. 8-os.

Ielūdz Sv. JĀŅA DRAUDZE un SAULAINES PĀRVALDE

Vanagu salidoj

Ročestrā

ASV austrumu krasta Daugavas vanadžu 10. salidojums Ročestrā 4. un 5. jūnijā bija pulcinājis 27 vanadzes, to skaitā 8 viešņas — Kanadas vanadzes, kuŗas ieradās savas priekšnieces Monikas Jonānes vadībā.

Salidojumu ievadot, Ročestras vanadžu kopas pr-ce N. Krēsliņa salīdzināja mūsu dzīvi trimdā ar siltu cimdu, novēlot, lai mums būtu viegli šo silto cimdu novilkt, kad dzimtene aicinās atgriezties.

Rietumu Y

15 gadu vec

BĒRZIŅŠ 60 - GADNIEKS

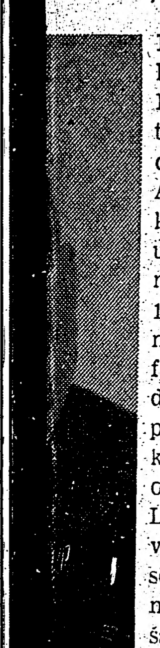

Bēgļu gaitas pēc otra pasaules kara R. Bērziņš vispirms vadīja Eslingenā, Vācijā, rosīgi piedaloties vietējās korporāciju kopas darbā, bet 1949. gadā izceļoja uz ASV, kur Ņujorkā atkal darbojās korporāciju apvienības uzbūvē un bija žurnāla „Universitas" komisijas priekšsēdis no 1954.—1958. gadam, kad pārcēlās uz Kanadu pie savas dzīvesbiedres Elfrīdas Karlsones-Bērziņas Londonā, Ontario provincē. Še viņš piedalījās Londonas korporāciju kopas nodibināšanā, kļuva DV organizācijas biedrs un bija tās Londonas nodaļas priekšsēža vietnieks 1960. gadā, bet priekšsēdis 1961. un 1962. gadā. Londonas korporāciju kopas pastāvēšanas laikā kopš 1958. gada R. Bērziņš bijis tās seniors 3 gadus, veikdams šo amatu arī pašreiz.

Būdams tautsaimnieks, jubilārs ar lielu interesi pievērsies kreditsabiedrību idejai un 1961. gadā nodibināja Londonas latviešu kreditsabiedrību, būdams tās valdes priekšsēdis visus 5 pastāvēšanas gadus. Viņa vadībā šī kreditsabiedrība, otra lielākā latviešu „banka" Kanadā, izveidojusies par nozīmīgu sabiedrisku faktoru. Vairāk nekā puse Londonas latviešu ir kreditsabiedrības biedri. Kā biedru skaits, tā arī noguldījumi un aizņēmumi turpina visai strauji augt, kādēļ iespējams, ka drīz vien visi Londonas latvieši būs tās biedri, veicinot pilsētas tautiešu saimniecisko neatkarību.

K. K.

NTO ZIŅAS

● Dianas Jablokovas-Vorpas klasiskā baleta skola, kas dibināta 1949. gadā, ir vecākais šāda veida latviešu pasākums Toronto un šogad audzēkņu vakarā varēs atskatīties jau uz 17 sekmīgiem darbības gadiem. Šai laikā skola sagatavojusi 6 tagad profesionālus dejotājus, kas ar savu mākslu pelna dzīves iztiku. To vidū ir arī latvietis Viesturs Rozenbergs, kuru skatuves vārdā pazīstam kā Vincentu Bernu. Pašreiz skolā mācās 241 audzēknis, gan tikai 8 zēni. Latviešu audzēkņu skaits skolā ar katru gadu audzis un pašreiz ir 35. Divas no skolas audzēknēm šogad piedalīsies arī Kanadas nacionālās izstādes uzvedumos. Bez skolas vadītājas Dianas Jablokovas-Vorpas, atsevišķas baleta klases skolā vēl vada Hilda Štromberga un Diana Frensisa. Audzēkņu vakarā, kas notiks 27. jūnijā plkst. 8 vakarā Itona auditorijā, piedalīsies 210 audzēkņu. Programmas pirmo daļu ievadīs ar polonēzi, kurai sekos solo un grupu dejas, kā arī pašu audzēkņu improvizēta baleta stunda. Nobeigumā būs viencēliena balets „Atmoda"" Dianas Jablokovas-Vorpas choreografijā.

● BTFK rīkotais 14. jūnija aizvesto piemiņas akts — manifestācija notiks 15. jūnijā plkst. 8 vakarā pie Ontario provinces parlamenta ēkas. Uz manifestācijas vietu dosies atsevišķs baltiešu kara veterānu un Baltijas sieviešu padomes sēru gājiens, kuram pulcēšanās plkst. 7 vakarā pie Toronto pilsētas valdes nama. Sēru gājiens plkst. 7.30 sāks virzīties pa Queen un University ielām, lai plkst. 8 pievienotos aktam — manifestācijai pie parlamenta ēkas. Manifestācijas laba izdošanās un sevišķi kupls dalībnieku skaits ievērojami sekmēs mūsu nacionālo darbu un brīvības cīņu nākotnē, tādēļ ikviena latvieša piedalīšanās ir nacionāls pienākums.

● Sestdien, 18. jūnijā Skarboro arēnā notiks Austrumkanadas vingrošanas meistarsacīkstes, kurās piedalīsies izcilākie austrumu piekrastes apgabalu, Kvebekas un Ontario, kā arī ziemeļu ASV vīriešu un sieviešu vingrotāji. Šīs sacensības ir pēdējais lielais pārbaudījums pirms Kanadas meistarsacīkstēm Vinipegā 8. un 9. jūlijā. Demonstrējumu sākums 18. jūnijā, plkst. 9 no rīta, sacensības sāksies plkst. 1.30 dienā.

PLĪGOSIM,
SIM!
ES PĀRVALDE

Vanagu salidojums Ročestrā

ASV austrumu krasta Daugavas vanadžu 10. salidojums Ročestrā 4. un 5. jūnijā bija pulcinājis 27 vanadzes, to skaitā 8 viešņas — Kanadas vanadzes, kuras ieradās savas priekšnieces Monikas Jonānes vadībā.

Salidojumu ievadot, Ročestras vanadžu kopas pr-ce N. Krēsliņa salīdzināja mūsu dzīvi trimdā ar siltu cimdu, novēlot, lai mums būtu viegli šo silto cimdu novilkt, kad dzimtene aicinās atgriezties. Pēc pianistes S. Pavasaras atskaņotās ASV himnas, mācītājs T. Zīraks vadīja svētbrīdi, cildinot vanadžu veikumus un aicinot viņas kalpot savai tautai un tās brīvībai, jo pats Dievs mums ierādījis mūsu vietu Daugavas krastos. Pēc kopīgi nodziedātā baznīcas korāļa — „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils", salidojumu atklāja ASV DV pr-ks V. Hazners. Uzrunājot vanadzes ar „mūsu darba lieluma cēlājas", viņš uzsvēra, ka vanadzes DV organizācijā neienāca negaidīti un neplānoti, bet, domājot par nākotni, jau laikus bija arī domāts par sievietes piedalīšanos organizācijas darbā. Patiesā vanadžu idejas un darbības iedzīvinātāja ir DV koporganizācijas Anglijas daļa ar Mariju Ķeņģi vadībā. Viņai arī piekrita vanadžu darbības pamatnoteikumu izstrādāšana un iedzīvināšana visās DV darbības zemēs. M. Ķeņģe pildījusi vanadžu virsvadītājas pienākumus visus šos garos gadus un joprojām veic pārstāves pienākumus organizācijas centrālajā valdē vanadžu jautājumos.

Vanadzes pašreiz darbojas visās DV darbības zemēs, viņu skaits ASV pārsniedz organizācijas biedru ceturto daļu. Pamazām viņas iesaistās arī organizācijas kopīgajos darbos, veikdamas uzdevumus gan apvienību valžu sastāvos, gan pārstāvot organizāciju pašu un citu kongresos. Ja sākumā vanadžu darbs ierobežojās tikai saimnieciskajā plāksnē, tad tagad, organizācijas darbībai paplašinoties un sazarojoties, par vanadžu pamatdarbiem uzskatāma ģimenes latviskā audzināšana, darbi skolā, baznīcā un sabiedrībā, galvenokārt aprūpē, tāpat uzdevumi DV apvienību valdēs, kopās un citos pasākumos, pēdējiem arvien vairāk paplašinoties divos virzienos: darbībā starptautiskajās organizācijās un DV jaunās maiņas — vanadzēnu audzināšanā un sagatavošanā. No visiem šiem pienākumiem V. Hazners kā svarīgāko izcēla darbošanos starptautiskajās organizācijās, pirmā vietā liekot darbību baltiešu sabiedrībā un panākot lielas un spēcīgas baltiešu sieviešu organizācijas izveidošanu. Šai jo plašas darba iespējas paveras jaunajām akadēmiski izglītotajām latvietēm — žurnālistēm, politiķēm, sociologēm, juristēm un citu profesiju darbiniecēm, kādas savā laikā bija Elza Klaustiņa, Berta Pīpiņa, Elza Žiglēvica, Valija Vesčūna un citas. Otrs, varbūt vēl svarīgāks pienākums jaunajām latvietēm ir iesaistīšanās organizācijas „iekšpolitiskajos" uzdevumos, sevišķi organizācijas nākotnes — vanadzēnu audzināšanā. Latviete sieviete — māte, māsa un līgava — vienmēr bijusi kopā ar savas tautas karavīriem; šodien šo karavīru un cīnītāju saimi raksturo DV organizācija, un tur arvien būs vajadzīgs arī sievietes darbs. Tādēļ jādomā par kopsoli pašas organizācijas rindās. „Lai tāpēc draudzībā, kopīgā darba plānošanā un iedzīvināšanā mūsu ceļi kopīgi iet ne vien šodien un rīt, bet visus garos gadus, kas mums būs nolemti. Strādāsim un domāsim vienmēr par Latvijas godu un mūsu tautas nākotni!" vārdiem pabeidza V. Hazners.

Pēc kopīgi nodziedātas Latvijas himnas apsveicēju virkni ievadīja ASV vanadžu pr-ce V. Freija, pateicoties Ročestras vanadzēm par darbu un panākumiem šī salidojuma izkārtošanā. Vietējās DV apvienības vārdā sveica priekšsēdis K. Serdāns un novēlēja vanadzēm, atgriežoties mājup, atcerēties prezidenta K. Ulmaņa vārdus: „Katrs savā darbā un visi kopīgi mūsu tautas un Latvijas labā!" Kanadas vanadžu un Kanadas DV zemes valdes vārdā sveica Monika Jonāne. „Draudzība, prieki un bēdas saistījušas mūs kopā, un tā kā drošākais cīņas ierocis ir vienotība, tad iesim kopīgi šo ceļu, arī turpmāk neļaujot ienaidniekam priecāties par šķelšanos mūsu vidū," viņa vēlēja. Vēl sveica DV Toronto nodaļas priekšsēdis I. Zamlovskis, Ročestras latviešu Krusta draudzes vārdā māc. T. Zīraks, uzsverot draudzes labo sadarbību ar vanagiem un aicinot cīnīties un aizstāvēt mūsu godu, vīt leģendas ap mūsu varoņiem un karavīriem-leģionāriem, jo pēdējie ar saviem upuriem apliecinājuši, ka cienīgi savas brīvības. Veiksmīgu darba cēlienu novēlēja Ročestras draudzes dāmu komitejas pr-ce V. Līdere. Draudzes skolas vadītāja Vilka, sveicinot skolas vārdā, apliecināja sadarbību un saderību ar vanagiem: „Būt latvietim ir pirmā vietā!"

Koncerta daļā jaunā dziedone Azanda Liepiņa ar Skaidrīti Pavasari pie klavierēm nodziedāja 3 J. Kaijaka miniatūras ar Raiņa tekstiem no „Zelta sietiņa", pāris Ofenbacha un Verdi operu ārijas un trīs jo skanīgas J. Mediņa tautas dziesmas.

Viens no salidojuma apjūsmotākajiem priekšnesumiem bija deju kopas Vanadziņš mazo grupas uzstāšanās. Bija prieks vērot, kā mazās un ņiprās meitenes savu apzinīgo un brašo „kavalieru" pavadībā jo raiti nodejoja 4 tautas dejas.

Pēc pārtraukuma ASV DV valdes pr-ieks V. Hazners referātā „Mūsu darbs latviešu kultūras laukā", pamatojoties uz sīki precīziem datiem, raksturoja mūsu tautas garīgo potenciāli apspiestajā dzimtenē — salīdzinājumā ar mūsu veikumiem trimdā.

Pēc kopīgi ieturētām pusdienām Midtown viesnīcas 14. stāva zālē, no kuras paveras lielisks skats uz saules pielieto un ceriņziedos slīgstošo Ročestru, sākās vanadžu darba sēde, kurā „amerikānietes" un „kanadietes" dalījās savā pieredzē un veikumos, kā arī saskaņoja nākotnes darbu plānojumu, galvenokārt skatot aprūpes, audzināšanas un informācijas laukā.

Pēc pāris stundu atpūtas notika sadraudzības vakariņas un balle Manger viesnīcas Ontario zālē ar jo patīkamu un lielisku piedevu — deju kopas Vanadziņš jauniešu priekšnesumiem. Gan „Rucavietis", gan „Jautrais pāris", gan „Jandāliņš" izraisīja ne vien sirsnīgus un ilgus aplausus, bet arī deju un rotaļu prieku visos salidojuma dalībniekos.

Pēc „balles priekiem" nākošā rītā pie brokastu galda turpinājās pārrunas un runas, kuras teica „namatēvs" K. Serdāns, V. Hazners, M. Jonāne, V. Freija, „namamāte" N. Krēsliņa u.c. Vēl izbraukums automašīnās uz ceriņziedu valstību Highland parkā, kopīga fotografēšanās, tad — atvadu mājieni ar daudzbalsīgo: „Uz redzēšanos DV dienās Čikagā!"

A. B—de.

Apvienotais Koventrijas un Notingamas koris diriģenta N. Kandroviča vadībā dzied Lommeles kapsētā Beļģijā latviešu mirušajiem karavīriem veltītajā piemiņas svētbrīdī. Foto: Latvija Amerikā

Mācītāja I. Gaides introdukcija

Skaista ziedoņa diena pacilāja Klīvlendas tautiešu sirdis un domas, bet vēl vairāk šī diena iepriecināja dievlūdzējus Apvienotās draudzes baznīcā. Šinī dievnamā pa A. Lūša vadībā par pastāvīgu draudzes ganu amatā ieveda jauno mācītāju Ivaru Gaidi. Tā Klīvlendas tautiešu kolonijai bija brīnišķīga svētku diena, kas ar sirsnīgiem vārdiem ierakstīta ne tikai draudzes grāmatās, bet arī daudzo baznīcēnu sirdīs.

Introdukcijas dievkalpojumu ievadīja LELDAAs vidienes apgabala garīgā vadītāja prāv. J. Turka uzruna un norādījums, ka jaunajam ganam savai draudzei jāsludina krustā sistā Jēzus Kristus mācība, jākalpo Dievam un savai tautai. Uz bīskapa A. Lūša jautājumu par uzticīgu kalpošanu Dievam un kristīgajai draudzei, jaunā mācītāja atbilde bija spēcīga, nepārprotama un skaidra: „Jā, ar Dieva palīgu!" Jaunā draudzes mācītāja apsolījumu baznīcēni uzņēma ar dziļu ticības jūtām.

Ievada liturģiju vadīja mācītāji K. Sautiņš un K. Briedis. Bīskaps A. Lūsis savai svētrunai izvēlējās apustuļa Pāvila vārdus par to pamatu, kas mums jau dots, proti — Jēzu Kristu.. Sprediķī bīskaps kā paraugu pieminēja Dieva mierā aizgājušo draudzes mācītāju Jēkabu Kugrēnu, kas draudzei uzticīgi kalpojis 15 gadu. „Šimbrīža piemeklēts, viņš pēdējos dzīves gados nostaigāja ar koka kāju, bet visi amatbrāļi un draudzes locekļi zināja, ka mācītājam nav koka sirds. Būtu briesmīgi, ja mācītājam izrādītos koka sirds. Koka sirds nevar būt arī kristīgai draudzei, jo visās vietās un lietās vajadzīga liela, dziļa un izlīdzinoša kristīga mīlestība," bija bīskapa norādījums. Sekoja māc. P. Nesaules lūgšana un jaunā draudzes gana I. Gaides ziņojumi. Vēl svētais vakarēdiens un amatbrāļu novēlējumi jaunajam mācītājam.

Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris J. Kalnieša vadībā un V. Millera un Dr. V. Ciemiņa instrumentāli solo.

Pēc dievkalpojuma visi pulcējās biedrības namā, kur draudzes dāmas bija klājušas cienasta galdus. Draudzes pr-ks A. Veits aicināja godināt mācītāju K. Briedi, kas grūtajā brīdī draudzei izpalīdzējis 9 mēnešus. Draudzes dāmas pasniedza mācītājam rozes, bet priekšnieks pateicības vārdus. Bija daudz skaistu runu un sirsnīgu novēlējumu jaunajam draudzes mācītājam, bet netrūka arī humora, kura dzirkstis sevišķi bagātīgi kaisīja māc. Jānis Lazda.

Mācītājs Ivars Gaide dzimis Latvijā skolotāja un zinātnieka ģimenē, teoloģiju studējis svešumā un jau vairāk nekā 3 gadus nokalpojis Kalifornijas latviešu draudzē.

J. E.

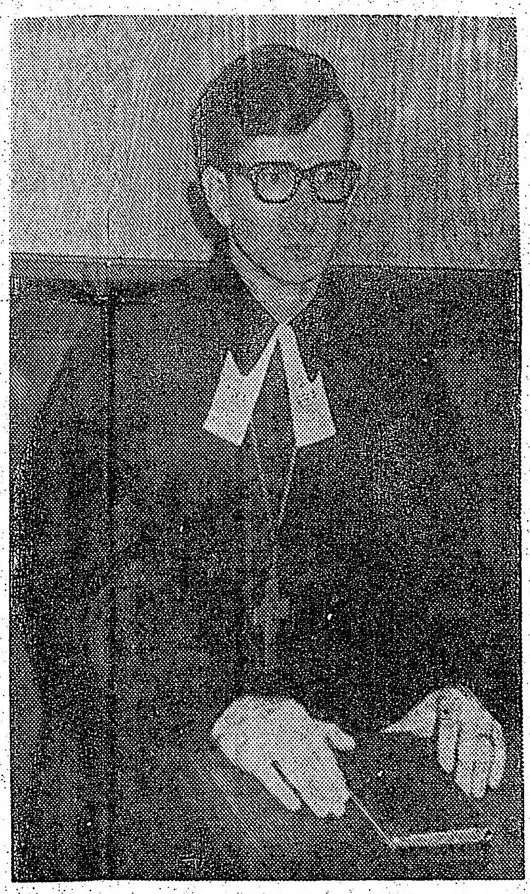

Mācītājs Ivars Gaide. Foto P. Blūms

Atzinības balva latviešu zēnam

Toronto rietumu YMCAs gadskārtējā sezonas apbalvojumu vakarā jau trešo gadu pēc kārtas brīvprātīgā dienesta augstāko atzinības balvu saņēma 15 gadu vecais Modris Lorbergs. Šo balvu katru gadu piešķir kādam no jauno vadītāju grupas locekļiem par izcilāko sniegumu pēdējā gada laikā. Jauno vadītāju grupas locekļi katru nedēļu piedalās apm. 4 stundu ilgās speciālās vingrošanas, sporta, peldēšanas un teorētisko kursu apmācības sesijās un jāvelti 3 stundas brīvprātīgam grupu vadītāju darbam. Gada novērtējumā ievēro nostrādāto stundu skaitu, sniegumu un izturēšanos u. c.

Modris Lorbergs (juniors) šogad pabeidza arī 3 gadu apmācības posmu, saņemot vadītāja apliecību un YMCAs vadītāju draudzības gredzenu. Viņš izraudzīts piedalīties visas Kanadas YMCAs vadītāju sagatavošanas kursos, kas notiks jūlijā.

Rietumu YMCAs prezidents H. D. Bells pasniedz apbalvojumu 15 gadu vecajam Modrim Lorbergam Foto: JaK

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu biedrība vēlas iestāties Amerikas latviešu apvienībā un Ņujorkas latviešu organizāciju padomē. Šie jautājumi uzņemti biedrības ģenerālsapulces darba kārtībā, kas notiks 15. jūlijā. Latviešu biedrība ir vecākā Ņujorkas organizācija, kas līdz šim atturējusies no piedalīšanās abās latviešu centrālajās organizācijās. Ģenerālsapulcē paredzēts apskatīt arī jautājumu par goda biedru tiesību ierobežošanu.

● Ņujorkas latviešu draudze saņēmusi 5000 dol. ziedojumu, kura devējs vēlas palikt anonims. Ziedojums domāts vecāku ļaužu aprūpei, kuriem trūkst draudzības saišu ar tautiešiem, kādēļ ir vientuļi. Ja būs vajadzība, līdzīgs ziedojums paredzams arī nākotnē. Draudzes valde, sakarā ar šo ziedojumu, nolēma radīt speciālu uzticības fondu, kuru pārvalda 5 vīru komisija. Līdzekļus izlietos palīdzības darbam, ievērojot ziedotāju vēlēšanos.

● ASV valdība izsludinājusi amnestiju tiem iedzīvotājiem, kas še dzīvo bez nepieciešamajiem legāliem papīriem. Ar luterāņu aģentūras palīdzību vajadzīgos dokumentus ieguvuši arī divi latviešu jūrnieki.

● Ņujorkas draudzes vasaras nometnē Katskilu kalnos pieteikušies daudz nometņotāju, kādēļ 2. periodā vairs nevienu nevar uzņemt. Vēl ir dažas vietas citos periodos. Nometnē steidz izbūvēt sporta zāli, kuru varēs lietot, sākot ar otru periodu. Nometnes talkas darbos 18. un 19. jūnijā organizēti pieteicies Ņujorkas draudzes Ņudžersijas rajons kopā ar Ņuarkas un Elizabetes draudzēm, bet nedēļu vēlāk talkā ieradīsies longailendieši.

● Ņujorkas draudzes Longailendas rajonā 17. maijā draudzes darbinieki pulcējās pirmajā sēdē jaunajā dievnamā, apspriežot loterijas sarīkošanas iespējas. Tā notiks 5. novembrī, atlikums paredzēts dievnama tālākai celšanai. Jaunajai baznīcai iegādāti pirmie 50 krēsli. Parakstīts arī līgums par ērģeļu būvi, ko veiks pēc apmēram trim mēnešiem. Tās izmaksās 10.200 dol.

BOSTONA

● Skolu darbinieks Jēkabs Dūka 4. jūnijā atskatījās uz 75 mūža gadiem. Gavilnieks ilgus gadus darbojies par skolotāju gan pirmā pasaules kara bēgļu laikā Sibirijā, gan pēc tam vēlāk Lielezerē. Arī Bostonā jauniešu pulciņam Fičburgā sirmais audzinātājs pasniedzis latviešu valodas stundas. Jubilāru sveica māc. N. Ozols, radi un draugi.

● Masačuzetas gubernātors Volpe apsolījis teikt runu Amerikas baltiešu biedrības Jaunanglijā rīkotajā aizvesto piemiņas aktā, kas notiks 19. jūnijā Lietuviešu klubā Dienvidbostonā. Baltiešu biedrību šogad vada igaunis Lāks, un valde iesniegusi gubernātoram lūgumu šogad izsludināt Baltijas dienu Bostonā un visā pavalstī. Baltiešu masu deportāciju atcerei radiofonā atskaņos baltiešu mūziku, kā arī sniegs citu piemērotu programmu. Bostonas latviešu organizācijas publicējušas proklamāciju ar jauniem materiāliem un attēliem par tautas iznīcināšanu Latvijā. Izdevums saucas „Captive Latvia — Remember in these days..." Izdevums piesūtīts ASV prezidentam Džonsonam, gubernātoram Volpem, senātoriem un presei. Pavadvēstulēs norādīts, ka „klusais laiks", kāds pašreiz iestājies ASV un Pad. savienības attieksmēs, rada bažas par Baltijas tautu turpmāko likteni, jo saņemtas ziņas, ka krievu masas arvien vairāk izspiež baltiešus no viņu zemes un ka igauņu, latviešu un lietuviešu iznīcināšana turpinās. 14. jūnijā notiks sēru akts, tāpat aizvesto piemiņu atzīmēs visas latviešu draudzes.

O. A.

ŅUDŽERSIJA

● DV apvienība Ņudžersijā šai darbības gadā nosūtījusi 23 vēstules ASV senātoriem ar daudzu apvienības biedru parakstiem, prasot brīvības un pašnoteikšanās tiesību atjaunošanu Baltijas valstīs. Labvēlīgas atbildes uz šīm vēstulēm saņemtas no senātoriem Dirksena, Dževita, abiem Kenedijiem un citiem.

● Šai pavasarī pie DV apvienības nodibināta vanadžu kopa, par kuras priekšnieci ievēlēta Elza Plēpe, par viņas vietnieci Velta Bāra, sekretāri Irene Millere, kasieri Marta Eklone un mantzini N. Kopāne. Ģimenes dienas ietvaros vanadzes savā sanāksmē A. Neimanes mājās Elizabetē 22. maijā bija ielūgušas un pacienāja ar kafiju 18 latviešu māmuļu, vecākas par 70 gadiem.

● DV apvienība Ņudžersijā piešķīrusi pabalstu Ņuarkas, Ņubransvikas un Leikvudas latviešu skolām — 30 dol. katrai. Ņuarkas skola pabalstu izlietojusi viena perioda dalības naudas samksai kāda bijušā karavīra — invalida meitai Ņujorkas latviešu draudzes nometnē Katskilos. Ņuarkas latviešu skolu šogad beidza 10 zēnu un 3 meitenes. Izlaiduma aktu 5. jūnijā Īstorandžā vadīja skolas pārzine Z. Lapiņa, svētbrīdi — Ņujorkas latviešu draudzes mācītājs R. Zariņš, bet uzrunu teica ALAs pārstāvis A. Bērziņš. Skolu beigušie un labākie skolēni saņēma grāmatas. Veltes un ziedus saņēma arī skolas pārzine Z. Lapiņa un skolotājas. DV apvienības biedru divi bērni, kuri beidza skolu, saņēma pa grāmatai no vanadzēm. Pēc apliecību un atzinības velšu izdalīšanas, skolēni uzstājās ar deklamācijām, mūzikāliem priekšnesumiem, vingrojumiem un tautas dejām, izpelnoties svinīgā izlaiduma akta dalībnieku piekrišanu un aplausus. Svinības norītēja priekšzīmīgā kārtībā un raiti. Nobeigumā sarīkojuma dalībnieki pāris stundu pakavējās pie skolas dāmu komitejas klāta kafijas galda.

A. K.

ELIZABETE

● Elizabetes-Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes valde un nekustama īpašuma fonda komiteja uzsākusi sarunas par iespējamu baznīcas iegādi. Pērkamais objekts atrodas 207 North 20-th St., Kenilworth, N. J. Ja sarunu rezultāts būs pieņemams, valde sasauks sapulci jautājuma izlemšanai, par ko katru draudzes locekli informēs atsevišķi. Pārdodamais objekts atrodas skaistā vietā un ērti sasniedzams, braucot pa Garden State Parkway vai pa 22. lielceļu, arī ar 28. autobusu, braucot no Elizabetes.

● Elizabetes-Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudze varoņu piemiņas dienai veltītu svētbrīdi 29. maijā bija noorganizējusi Rovejas kapsētā pie virsleitnanta Āša Lielmaņa atdusas vietas. Atis Lielmanis cīnījās Dienvidvietnamā pret komūnistiem un krita varoņa nāvē 1963. gada 24. novembrī. Svētbrīdi vadīja draudzes māc. Ansis Kiršfelds, bet ziedus nolika — no draudzes pr-ks V. Lejnieks, ASV DV pr-ks V. Hazners, no Ņudžersijas vanadžu saimes A. Neimane. Šis bija draudzes pirmais šāda veida svētbrīdis, par kuru daudzi bija iepriecināti un izteica vēlēšanos atkārtot tādus katru gadu.

● Ansis Kiršfelds, Elizabetes-Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs, Ņudžersijas valsts Ratgersa universitātē Ņubransvikā 1. jūnijā ieguvis mastera gradu sociālā darbā, ar uzvaru psichiatriskās - sociālās ārstēšanas metodēs. Viņam piedāvāta stipendija doktora grada iegūšanai. Līdztekus draudzes un akadēmiskajam darbam, māc. A. Kiršfelds ir aktīvs arī Ņudžersijas latviešu nacionālajās organizācijās, tā viņa darba lauks nav aprobežojies tikai ar Dieva vārda sludināšanu, bet izvirzījies arī sabiedriskajā un nacionāli politiskajā plāksnē.

V. N.

BALTIEŠU STUDENTU KONGRESS

š. g. 18. jūnijā plkst. 10 rītā

Statler-Hilton viesnīcas Boston Room telpās, 401 — 7 Avenue, Ņujorkā - Manhetenā.

Visi, it sevišķi pašreizējie studenti un pēdējā laikā studijas beigušie, laipni ielūgti. Tuvāka informācija, zvanot Rutai Priedkalnei: 312—SU7—1480, ext. 504 (ASV).

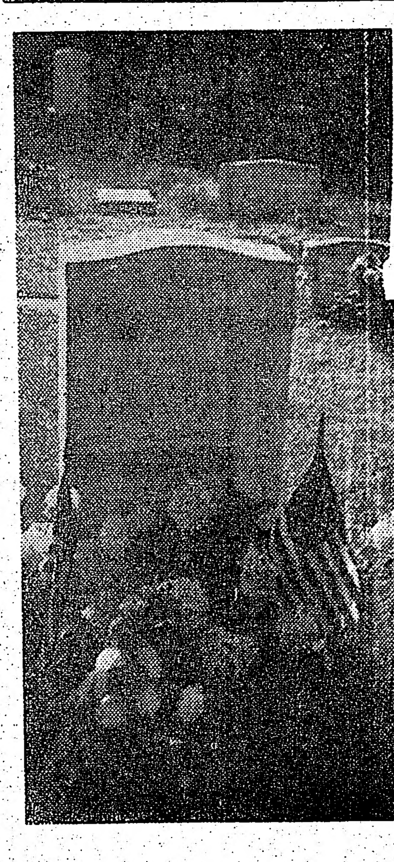

Pa kreisi: kapa zīme virsleitnantam Atim Lielmanim Rovejas kapsētā.— Uzņēmumā pa labi: svētbrīdī pie Vietnamā kritušā latvieša kapa ziedus noliek DV Ņudžersijas apvienības vanadze A. Neimane; aizmugurē no kreisās — ASV DV priekšnieks V. Hazners ar sekretāru A. Bāru un draudzes priekšnieks V. Lejnieks, bet pa labi — kritušā varoņa vecāki K. un P. Lielmaņi ar vecomāti A. Brausku.

P I E M I N E K Ļ I
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNICAS

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 281 — 4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

TORONTO

Bisk. A. Lūsts, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.
Sv. Jāņa draudze.,tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7,
19. jūnijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.
Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-8331 Toronto Sv. Andreja baznīcā.
29. maijā Vasarsvētku dievkalpojums plkt. 11.
19. jūnijā, plkst. 3 dievkalpojums, plkst. 1.30 iesvētes mācība.
26. jūnijā, plkst 11 Jaunatnes iesvētes dievkalpojums.
Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL 7-2739.
Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.
19. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

BRAMPTONA

19. jūnijā, plkst. 1.30 pēcp. Aizvesto piemiņas dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.
Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5-5098.
Londonas latviešu ev.-lut. draudze Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.
19. jūnijā, pl. 3 p. p. Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīca 580 Portage Road.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-3224.
Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.
19. jūnjiā plkst. 1.30 dievkalpojums.
26. jūnijā plkst. 1.30 dievkalpojums.
Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave.,Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8394.Sv. Pāvila ev. lut. latviešu draudze Montreālā.
19. jūnijā, plkst 11 no rīta draudzes lauku īpašumā dievkalpojums.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224-5195.
Vankuveras latviešu ev.lut. draudze.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"
Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKĀ

19. jūnijā dievkalpojumi: plkst. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš.
26. jūnijā dievkalpojumi: pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. R. Zariņš; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš, pl. 11 pirmais dievkalpojums draudzes lauku īpašumā — māc. A. Ozols.

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.
Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.
19. jūnijā pl. 10 no rīta dievkalpojums. Mācītājs A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Liventāls, tālr. WE 3 - 9326.
26. jūnijā dievkalpojums Detroitā nenotiks. Plkst. 12.30 būs dievkalpojums skautu un gaidu nometnē Highland Recreation Area.
3. jūlijā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze 4965 Washington St., Apt.201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132. Telef. 327-5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 11 draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury. Māc. K. Kampe.

OKLENDA

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.
19. jūnijā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.
3. jūlijā, plkst. 2 jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.
26. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „LATVIAN LITERATURE?"

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

18.—19. jūnijā — LNJAK 6 nedēļu nogales kursu 5. posms Toronto ar slēgtu līgošanu laukos.
25. jūnijā — pl. 6 vakarā Sidrabenē Līgosvētku sarīkojums ar B. Senkēvičas Jāņu lugu H. Miķelsona režijā; pēc tam deja.
25. jūnijā — pl. 7 vak. Mežciemā līgošana, ugunskurs un deja.
29. jūnijā — pl. 7 vakarā Sv. Jāņa baznīcā Martas Tūteres audzēkņu vakars.
30. jūnijā — pl. 7.30 vakarā Veras Keišas klasiskā baleta skolas audzēkņu vakars Bickford Park High School auditorijā— 777 Bloor St. W. pie Christie Street.
6 augustā — pl. 12 dienā DV Toronto nod. meistarsacīkstes šaušanā mednieku īpašumā Bērzainē.
20. augustā — DV Kanadā šaušanas meistarsacīkstes Bēzainē
24. septembrī — Ņujorkas koklētāju un dziesmu ansambļa koncerts DV Tronto nod. sarīkojums.
1. oktobrī — Daugavas Vanagu sarīkojums „Zelta dukāts Latvijai".

SV. KATRĪNAS

11. jūnijā — pl. 7.30 vakarā gadskārtējās zušu makšķerēšanas sacensības Niagaras upē. Pieteikšanās lielajā piknika laukumā starp Niagara on the Lake un Queenston.

HAMILTONĀ

12. jūnijā, plkst. 2 p.p. latviešu skaņu un krāsu filmas „Dieva godība radībā" izrāde Emerald Full Gospel baznīcā, Emerald un Wilson ielu stūrī. Visi laipni ielūgti. Rīko „Sauciens no Golgātas vadība.
16. un 17. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas.

Pastaiga pa Tālavu

Saulaine, Sidrabene, Bērzaine, Mežciems, Tālava — tās ir vietas, kurp vasaras jaukajās dienās traucas latviešu spēkrati, lai lauku zaļumā un klusumā pavadītu nedēļas nogali vai citu pavaļas brīdi. Nav jāpaskaidro, ko šie vārdi nozīmē, jo tos pazīst ne vien Toronto latviešu luterāņu draudžu locekļi, katoļi, ekskluzīvie mednieki un makšķernieki, kuŗu lauku īpašumi šajos vārdos nosaukti, bet ikviens latvietis. Jaunākā no šīm zaļumu vietām ir Tālava — Toronto latviešu Austrumu ev.-lut. draudzes lauku īpašums, kuŗu draudze iegādājās tikai pirms 5 gadiem, pati tobrīd būdama tikko 5 gadus veca.

Ilgu laiku daudzi tautieši par Tālavu tikpat kā nekā nezināja. Pēkšņi, kā no mākoņa nokritusi, Notavasagas upes abos krastos atradās jauna latviešu nometne. Nokritusi? Tā varētu likties. Bet kas dzīvojis līdz Tālavas tapšanas gaitai, tam vēl tagad ausīs skanēs spalgie cirvju cirtieni, veseŗu klaudzieni, zāģu asā švīkoņa, vīru un sievu skaļā sasaukšanās. Tā tapa danču grīda, iebraucamie ceļi ar pārbrauktuvēm un daudzās vasaras mītnes abos upes krastos. Kanadas sarkankoki, kas bagātīgi aug Tālavā, ir cieti kā akmens, bet tikpat cieta bijusi arī vīru griba no tiem veidot nometni pēc sava prāta.

Nu jau aizritējuši pilni pieci gadi, kopš pirmie latvieši izkāpa Notavasagas upes krastos, tagadējās Tālavas atrašanās vietā. Viņi nebrauca pašu izgrebtās laivās un nekāvās ar indiāņiem, bet izkāpa no automašīnas, šī Kanadas ceļu lielā valdnieka, kas ir reizē arī pūķis uz riteņiem, jo katru gadu aprij simtiem līksmu braucēju. Tālavas pirmie izlūki bojā neaizgāja, bet pārveda uz Toronto priecīgu vēsti, ka īpašums tikpat kā nopirkts, tikai

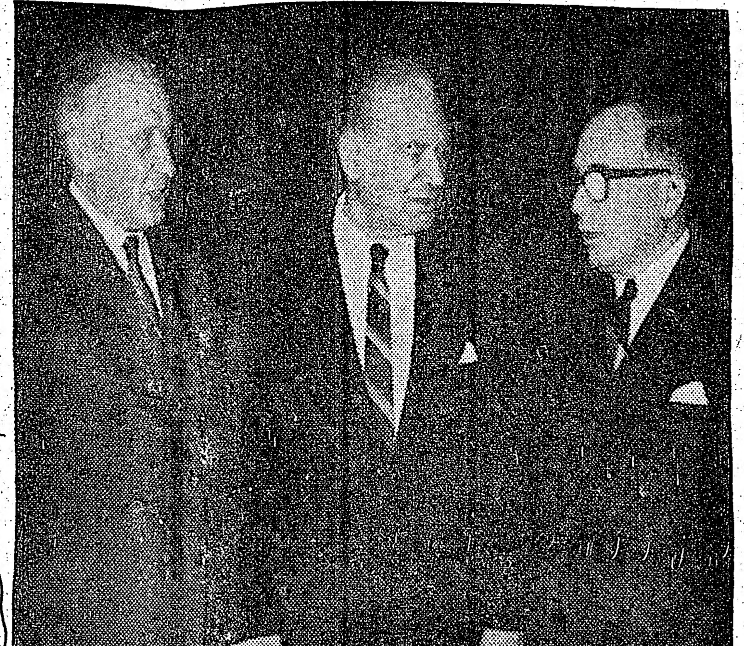

Toronto Austrumu draudzes pr-ks E. Zipläns (no kreisās) sarunā ar prāv. V. Šēferu un draudzes mācītāju A. Briedi. Foto: JAK

vēl vajadzīgs tāds sīkums kā nauda. Un nauda radās, arī tikpat kā no gaisa!

Tālava auga. Auga vasaras mājas, ar katru gadu auga apmeklētāju skaits, arī Jāņu zāles, kas tagad jau atkal gaida līksmus plūcējus.

Citas latviešu nometnes pērk zemesgabalus savu īpašumu paplašināšanai, tālavieši savu zemi vēl pārdod. Viņi pirka zemi akriem, bet pārdod kvadrātpēdām kā aptiekārs savas dārgās zāles. Zemi nopirkuši tilta būvētāji. Par šo labvēlību pašu tālaviešu lietošanai pār upi uzcelts 150.000 dol. dārgs tilts. Kaut šis jaunais tilts vēl nav pilnīgi pabeigts un būvvieta izskatās kā jodu izspārdīta, daži Tālavas braucēji to jau iecienījuši. To darījis arī gleznotājs O. Grebže, bet tā kā ceļš bijis tikt izmircis, mašīna ar lielu piepūli tikko uzvilkusies pa svaigo

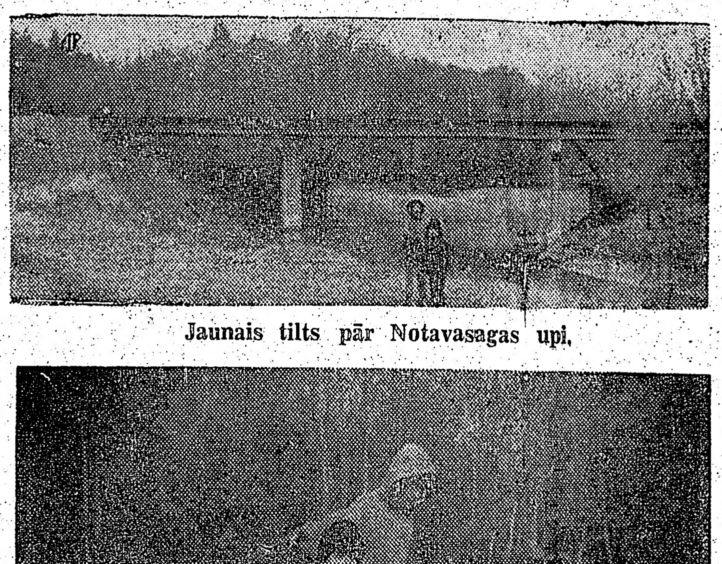

Jaunais tilts pār Notavasagas upi.

Bērni rotaļājas Tālavā.

uzbērumu, draudot ievelties upē. Mākslinieks no šī brauciena izrādījies tā iedvesmots, ka tūlīn jauno tiltu uzgleznojis un gleznu uzdāvinājis Tālavas pārvaldei, kuŗa to savukārt atdāvinājusi tās vietējai pašvaldībai. Tā ar vienu gleznu apdāvināti divi ieguvēji.

Pāri vecajam tiltam bailīgākie autobraucēji vispirms pārgāja kājām, lai pārliecinātos, vai tilta koki gaļ vēl savās vietās, tikai tad iedarbināja savus spēkratus amoka skrējienam uz otru krastu. Bija jābrauc pāri ar pilnu gāzi tādēļ, ka otrā krastā nav zāk skarti zemi un vaļējos tilta kokus nesagrūtu čupā. Nu šī varonība un drošsirdības pierādīšana Tālavas braucējiem beigusies, bet viņi par to neskumst, jo nav vairs tā jārūpējas par dzīvības apdrošināšanas termiņiem.

„Ja jūs tā bezbēdīgi pārdodat zemi, vai nav bažas, ka pašiem tās kādreiz varētu pietrūkt?" uzmanīgi apjautājos tālaviešiem.

„Tad jau jāvar arī izsmelt," viņi smiedamies atbild.

„Kā tā?"

„Nu, pavisam vienkārši..." tālavieši novelk ar roku gar visu debess pamali. „Tas viss — mūsu!"

„Kur tad jums tās robežas?" apmeklētājs, kas pieradis pie skaidras noteiktības, interesējas.

„Robežas?" tālavieši paraustā plecus. „Tās nezina arī pats agrākais īpašnieks. Nav jau kā Latvijā, kur akmenī iecirta krustu kā neizdzēšamu robežzīmi," piebilst kolonizātori.

Varbūt viņi tikai mēļo.

Tiešām, Tālavā neredz neviena brīdinātāja uzraksta un stieņļu iežogojuma kā citās latviešu nometnēs, ja par tādiem neuzskata daudzās ceļazīmes, kādas „Tālavas Ziņu" redaktors, mašīnburtlicis, metieris, līdzstrādnieks un ekspeditors Ainis Freimanis pienaglojis pie kokiem savas vasarnīcas iebraucamā ceļa galā. Jā, „Tālavas Ziņas"... Tās spiestuves technikā katru vasaru vēstī par jaunākajiem notikumiem Tālavā, dažreiz arī pastāsta, kā plikām rokām vien Notavasagas upē Tālavas robežās var makšķerēt zivis, nelietojot makšķeri un ēsmu: pārkaŗ pirkstu pār laivas malu, un zivs piekožas. Atliek to iecelt tikai laivā.

Ja esam nonākuši pie šo dažādo ceļuzīmju raibuma, kur atrodas arī lielākā provinces autoceļa apzīmējums, tad, šai zīmei sekojot, pa šauro meža taku dodamies biezoknī. Cauri krūmiem līzdami, zirnekļu pavedienus no sejas norauzdami un kādu asinskāru odu uz savas ādas nogalinādami, noslīdinamies pa stāvo krastu līdz pašai upes gultnei. Otrā krastā — kalnā, saulē vizuļo jaunās draudzes mājas jumts — laikam visdārgākais, kādu kāda latviešu draudze savā lauku īpašumā atļāvusies, jo izmaksājis 5000 dolaru, ieskaitot pašu draudzes māju! Arī to uzzinām no „Tālavas Ziņām".

Lai nokļūtu jaunajā draudzes mājā, jātiek pāri upei, ja nevēlas mērot lielo apkārtceļu pa lielceļa tiltu. Pāri upei veduši visādi kājnieku tilti,— gan uz skārda mucām uzbūvēti peldoši pontoni ar virvi, pie kuŗas pieturēties, ja galva tā noreibusi, ka jālaižas upē, gan arī uz akmeņiem pārliktās laipas, ja ūdens līmenis nokrities tik zems. Katru vasaru tilts tomēr jāceļ atkal no jauna, jo upe ir untumaina, pavasaŗos tās līmenis paceļas draudīgi augstu, un ūdens skrej šņākdams līdz ar visām laipām.

Arī Tālavā 25. jūnijā notiks Līgovakars ar darvas mucas dedzināšanu, sieru, alu, dejām un citām tautiskām izdarībām, kad katrs varēs pats pārliecināties par še rakstītā pareizību. Apmeklētājiem, kas ieradīsies līgot Tālavā, ieteicams iegādāties „Tālavas Ziņas", kuŗās atradīsies zīmēts plāns, kā no šīs vietas nokļūt pēc Līgonakts atpakaļ uz Toronto. Turp braucot nevienam grūtību nebūs.

Uz redzēšanos Tālavā!

Jukums Jekums

EMĪLS SKUJENIEKS...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Nekad nebiju darbu kavējis, vienmēr kā pulkstenis biju klāt, bet nu,— nedos man brīvu dienu, kad mūsu lielie svētki... Boss bija citādās domās."

Es ar meitu Sandru nebijām vienīgie viesi Emīla un viņa dzīvesbiedres namā. Māja bija pilna ar ciemiņiem no Toledo un citurienes. Mēs izvēlējāmies pagrabu, kur bija vēsāks. Emīls stāstīja par savu dzīvi Vācijā, par piedzīvoto vilšanos un nākotnes nodomiem. Viņš gribēja sakārtot savu literāro archīvu, uzrakstīt vēl atmiņas par Rīgas literāro dzīvi, kad darbojās pie izdevumiem „Sociāldemokrats", „Domas" un citiem. Ja ne citādi, viņš vēlējās atstāt lentē ierunātu stāstījumu, varbūt kādam reiz noderēšot. Emīls arī runāja par sava literārā mantojuma nākotni. To gribētu nodot man, jo es taču esot krājējs, kādēļ manās rokās tas būšot visdrošāk. Atbildēju, ka par to pāragri runāt, bez tam arī pats neesmu nekāds dūšīgais veselībā, kādēļ nevar zināt, kuŗu pirmo liktenis aizsauks. Tā lieta arī palika.

Emīls juta, ka kaut kas ar viņa veselību nav kārtībā, bet nekā tuvāka neteica. Vienīgi, būšot pēc dziesmu svētkiem jāiet uz slimnīcu pamatīgi veselību pārbaudīt. Varbūt viņu jau māca ļauna nojauta.

Kaut Emīls nedarbojās dziesmu svētku rīcības komitejā, viņš tomēr veica vairākus nozīmīgus uzdevumus. Vispirms, viņš informēja par svētkiem lietuviešu presi: viņa plašie raksti parādījās „Dirvā" un „Draugas". Tā kā Klīvlendā dzīvo liels lietuviešu pulks, šī Emīla propaganda izrādījās ļoti nozīmīga, un dziesmu svētkos ieradās daudzi lietuvieši un ievērojami viņu kultūras darbinieki. Kad Emīla mājā kādu laiku atrados viens pats, varēju pārliecināties par viņa lielo veikumu: nemitīgi zvanīja tālrunis un kāds lietuvietis lūdzis tuvāku informāciju par svētku norisi.

Dziesmu svētku laikā režisors A. Rubenis, kas savu karjēru uzsāka Bostonā, izrādīja M. Ziverta lugu „Rūda", kuŗā tēloja arī Emīls Skujenieks. Tā bija viņa pēdējā spēle. Pēc ilga starplaika arī rakstnieku cēlienā pie pults parādījās Emīla kuplā galva. Viņš nolasīja jau Vācijā dzirdētus darbus — humoristiskus veltījumus rakstniekiem, kuŗus pa rakstīja kā feļetonists Skaramušs.

Daudziem, arī man, tikšanās ar Emīlu Skujenieku 1963. gada dziesmu svētkos Klīvlendā izrādījās par pēdējo. Pēc turpat divu gadu ilgām ciešanām viņš pērnā 11. jūnijā aizvēra acis uz mūžību. Viņa pretestība nāvei bija sīva un varonīga, bet slimība viņu tomēr pieveica, cērtot tik neaizstājamu robu latviešu literātu un LLV saimē.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Kas bija Kaliostro?

TĀ IR MĪKLA, KUŖA VĒL NAV ATMINĒTA

(Nobeigums)

1769. gadā Džuzepe iepazinās ar Lorenci Feliciani, ādmiņa meitu. Viņa bija ļoti skaista un pazīstama ar savu koķetību, pašpaļāvību un tieksmēm uz avantūrismu. Lorence un Džuzepe izrādījās saderīgs pāris. Sākumā Džuzepe tirgojās ar savām šaubīgajām zālēm un mīlestības dzērieniem Italijā, Marseļā, Madridē, Lisabonā un citās lielākās pilsētās. Lorence kļuva viņam nesamaksājama palīdze. Tad ar kādu sevišķi izdevīgu „operāciju" Džuzepe ieguva milzīgu naudas summu, ar šo brīdi pazuda Balzamo un viņa vietā radās grāfs Aleksandro Kaliostro, leģendāra persona, absolūti neatminamas izcelsmes. Grāfs Kaliostro un viņa apburošā sieva grāfiene Serafine dzīvoja grezni, nežēlodami līdzekļu.

Sievas skaistums viņam izrādījās liels palīgs. Greznajās viesībās viesi sačukstējās, ka grāfiene, bez šaubām, lietojot skaistuma ūdeni, kuŗu izgudrojis viņas vīrs, mazu pudelīti pārdodot par milzīgu naudu. Nepievīla cilvēkus arī viņa gaišredzība: Kaliostro pateica apzagtajiem, kur paslēptas viņu dārglietas. Ar medija — kāda bērna — starpniecību viņš sazinājās ar mirušajiem. Daži to apšaubīja, bet bija gadījumi, kad ne viss, ko grāfs darīja, bija krāpšana.

Tā Jelgavā, kur Kaliostro viesojās pie grāfa Mēdema, mājastēvs jautāja, kad viņa dēls, kas dienēja Dienvidvācijā, atbrauks atvaļinājumā. Kaliostro uz brīdi aizvēris acis un atbildējis: „Jūsu dēls pašlaik atrodas ceļā uz mājām. Viņš ieradīsies rīt pēc pusdienas." Mēdems un viņa ģimene tam neticējuši, bet nākošajā dienā dēls tiešām ieradies. Kaliostro neesot varējis to iepriekš zināt.

Parīzē Kaliostro sasniedza savas slavas kalngalus. Nauda no visām pusēm plūda viņa kabatās, kaut trūcīgos ārstēja bez maksas. Bija dienas, kad iecirknī, kuŗā Kaliostro dzīvoja, sanāca simtiem cilvēku, gaidīdami izveseļošanos no viņa magnētiskā pieskāriena. Un kas varēja pateikt, cik histērisku slimnieku, atrazdamies valdonīgās būtnes daimoniskо acu priekšā, pēkšņi jutās izārstēti no slimības, kuŗas nekad nav bijis?

Greznā dzīve ilga līdz brīdim, kad atgadījās kaut kas neparedzēts. Kaliostro iejauca kādā politiskā intrigā, viņu apvainoja un ielika cietumā. Kad viņu atbrīvoja, ļaužu pūlis sarīkoja triumfa gājienu pa Parīzes ielām, bet Kaliostro reputācija daužu acīs bija cietusi. Viņš nebija spējis novērst savu arestēšanu! Bez tam viņam sāka sekot policija, un drīz viņu izsūtīja no Parīzes. Pēc gada Kaliostro atkal apcietināja, šoreiz apsūdzot viltošanā. Iespaidīgiem draugiem tomēr izdevās viņu atbrīvot. Pazemots un satraukts, Kaliostro nolēma braukt uz Londonu, kur viņu vienmēr sevišķi cienīja, bet arī še viņu jau uzskatīja par šaubīgu.

Par Kaliostro no visām pusēm nāca sūdzības, un drīz grāfs atkal atradās cietumā. Viņš izmantoja visus savus sakarus, lai ar naudas palīdzību atgūtu brīvību, bet viņa zvaigzne bija izdzisusi. Viņš zaudēja ticību sev un savu pašpaļāvību. Tā Kaliostro ar sievu, abi satriekti un noguruši, aizbrauca uz Romu, bet te viņus apcietināja pāvesta policija. Kaliostro, kam vēl nebija 50 gadu, inkvizīcija apvainoja ķecerībā un atzina par vainīgu. Atlikušos mūža gadus viņš pavadīja Sv. Leona pazemes cietumā, kur arī nomira 1795. gadā. Grāfiene, kas pēc vīra apcietināšanas iestājās klosterī, mira gadu iepriekš.

Pēc Kaliostro nāves radušās daudzas leģendas par viņa neparasto likteni, bet neviena pilnīgi nav atklājusi viņa noslēpumu. Kas viņš bija? St.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
D A B Ū J A M I
O. ANDERSONA
DELIKATESU VEIKALĀ
26. Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND GROCERY"
120 Barton St, E., Hamilton, Ont.

LATVIAN MUSIC
2 jaunas LP pirmklasīgā technikā
Iepazīstieties, — un jūs kļūsit neškiŗami draugi!
LP14: Ādolfs Kaktiņš ar orķestri
Kas tie tādi. Lāčplēšiem. Dzimtene. Trubadūrs. Traviata. Nevīs slinkojot un pūstot. Baudi zaļo jaunību. Meldermeitiņa. Es dziļi glāzē ieskatījos. Fausts. Vai gudrās dabas mājiens. Laiks steidzas prom.
LPo29: Vīru un jaukti koŗi un solisti ar orķestri
Bērzs rudenī. Rūķīši un Mežavecis. Mežezers. Lūk, roze zied. Gana dziesma vasarā. Skatat, ļaudis. Mīkla. Mākonītis un mākonīte. Vērsītis ābolā. Dace mazā mežā gāja. Karalis un bērzlapīte. Mēnestiņš meloja. Šūpuļdziesma.
Cena $6.00 plūs 30 c PST.
ŠĪS PLATES DABŪJAMAS
DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: ....
Mr., Mrs., Miss. ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........
.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

MOON LITE VILLA
ROSEDALE, Ont., Kanada.
IZĪRĒJAMAS ISTABAS VASARNI
BALSAMA EZERS ar neskaitāmām salām ...
MAKŠĶERNIEKIEM paradīze — maskiji, pikre
Ielūdz M. VESTFĀLE, E. BALIŅŠ un
Tuvākai informācijai zvanīt vakaros: 239

IZMANTOJIET IZDEVĪBU U
IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLA
JO TĀS IR BEIDZAMĀS.
1002 KALVIS, vīr. dubultkv.
1004 B. PIEKALNITIS, bass
1005 V. SALNA, tenors
1006 KALVIS, vīr. dubultkv.
1007 KALVIS, vīr. dubultkv.
1008* DZIESMU VAIROGS, j-koris
1012 II LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KAN 33 RPM 12" plate
1015 TORONTO LATV. TAUŖU ORĶ.
1018 DUETI — V. SALNA un J. KLAVIŅŠ
1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, 45 RPM
1020* THE LATVIAN TRIO
1021* KALVIS, vīr dubultkvartets
1022* LĪGO, jaukts koris DAINA
TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA orķestra
1024 Andžiņš. Mugurdancis.
1028 V. SALNA, tenors
1026 A. BALODIS, baritons, orķ. pav.
D A B Ū J A M A S
DVG RĀMATNIC
491 College St., Toronto 4, O

MĒS IESPIEŽAM
LAULĪBU UN IESVĒTĪBU IELŪGUMU KA
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪ
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOK
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIK
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921-7121
CODE 416

ja Kaliostro?

MOON LITE VILLA

Tel: Area code 705 887-5042

ROSEDALE, Ont., Kanada.

IZĪRĒJAMAS ISTABAS VASARNIEKIEM

BALSAMA EZERS ar neskaitāmām salām runā savu pievilcīgo valodu. Ezerā tīrs pamats un sevišķi bērniem droša peldēšanās.

MAKŠĶERNIEKIEM paradīze — maskiji, pikreļi un basi.

Ielūdz M. VESTFĀLE, E. BĀLIŅŠ un K. MAJORS

Tuvākai informācijai zvanīt vakaros: 239—3767.

IZMANTOJIET IZDEVĪBU UN IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLATĒM, JO TĀS IR BEIDZAMĀS.

1002 KALVIS, vīr. dubultkv. .... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass .... 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1005 V. SALNA, tenors .... 45 RPM $2.00
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.

1006 KALVIS, vīr. dubultkv. .... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermanh — Tuljaks.

1007 KALVIS, vīr. dubultkv. .... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, j-koris .... 33 RPM $6.00
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs. Solisti: A. Ruševics un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād. Ābele.

1012 II LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ 33 RPM 12" plate $6.00
Koncerta tiešs ieskaņojums!
A. Jurjāna — Mūsu Tēvs debesīs. T. Ķēniņa — Dieva kalpa vakars. J. Cīruļa — Sirds tik grūta. J. Zālīša — Ceļš uz dzimteni. A. Kalniņa — Imanta. E. Dārziņa — Ciānas bērni. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes. J. Kalniņa — Arājiņi, ecētāji. H. Pavasara — Apsegloju biržu sesku. A. Feila — Div' pļaviņas es nopļāvu. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu. J. Norviļa — Ik rītiņu saule lēca. J. Graubiņa — Trīcēj kalni. E. Melngaiļa — Jāņu vakars. J. Vītola — Uguns milna; Beverīnas dziedonis. Šīs plates ietvere ir izveidota kā vēsturisks dokuments, kas ietveŗ sevī daudzus lielā notikuma faktus.

1015 TORONTO LATV. TAURU ORĶ. .... 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ. .... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO .... 33 RPM $5.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika."

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets .... 33 RPM $5.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA .... 33 RPM $5.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA orķestra izpildījumā .... 45 RPM $2.00
1024 Andžiņš. Mugurdancis.

1028 V. SALNA, tenors .... 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1026 A. BALODIS, baritons, orķ. pav. .... 45 RPM $2.00
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.

DABŪJAMAS

DVG RĀMATNICĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Mazas pārdomas

Par ierobežotību un augstāko inteliģenci

Jānis Klīdzējs grāmatā „Zilie kalni" kādā vietā saka: „Ja cilvēks atzītu savu ierobežotību, tad viņam būtu jāatzīst kāds spēks vai kāda inteliģence, kas ir augstāka par cilvēku. Būtu jāatzīst Dievs. Pagaidām mums Dievs ir vajadzīgs tikai tā pa jokam, tā sakot, sabiedriskām vajadzībām — kristībām, kāzām, bērēm, namu iesvētīšanām, konferenču atklāšanām un tā tālāk. Mēs gribam būt demokratiski un arī Dievam negribam dot balsstiesību par daudz. Arī Viņš te drīkst ierasties tikai kā līdzīgs starp līdzīgiem. Mēs paši esam stipri un gudri. Par maz esam malti."— Jā, Jānim Klīdzējam tiešām taisnība. „Par maz esam malti!" Tas jo sevišķi sakāms par tiem, kas izkļuvuši šaipus dzelzs aizkara un brīvības pārēdušies. Tie vairs nespēj atzīt savu ierobežotību iepretim Dievam — Viņa augstajai inteliģencei un Viņa pārākumam par cilvēku nepilnību. „Par maz esam malti..."

Par mūsu prieku...

„Mūsu prieks kļuvis mežonīgi skaļš, un mūsu dvēseles izteiksme kļuvusi neīsta. Arī brīvību mēs esam jau atēdušies un cenšamies pārvērst to anarchijā."— Tā nesen man rakstīja mans bijušais Latvijas brīvības cīņu līdzgaitnieks, sirms kanaks. Ja es teiktu, ka tas, ko viņš raksta, nav patiesība, tad būtu melojis pret savām vissvētākajām jūtām. Cilvēki patiešām kļuvuši skaļi (ar maz izņēmumiem, protams), pie kam šis skaļums nav kultūrāls, bet banāls vai pat brutāls.

Staigāšana pa vienaldzības dārzu...

Vienā no Zinaīdas Lazdas dzejoļiem lasām šādas rindas: „Vai jūs tādēļ trimdinieku bērni, Lai jūs tautas cīņas aizmirstu?" Ko lai atbildam uz šiem dzejnieces vārdiem, ja šajā „trimdinieku bērnu" pulkā redzami ne vien jaunekļi un jaunavas, bet arī sievas un vīri ar jau sirmām galvām, kas sākuši staigāt pa baigo vienaldzības dārzu?.. Ko lai atbildam uz dzejnieces vārdiem? Vislabāko atbildi, šķiet, atrodam tā paša Zinaīdas Lazdas dzejoļa rindās: „Skaties, putns atrod pērno pērkli, Čūska savu alu redz ur zin. Vai jūs arī, trimdinieku bērni, Tēvu tēvu mītni meklējat?" Lai neaizmirstam neviens, ka staigāšana pa vienaldzības dārzu šiem staigātājiem sagādā priekšlaicīgu nāvi.

Edvarts Tūters

✝

Tekla Licitis

dzimusi 1878. gada 14. novembrī,

mirusi 1966. gada 4. jūnijā Otavā.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

Vajadzīgs grāmatvedis - biroja darbinieks pilnam darba laikam. Atlīdzība pēc vienošanās. Pieteikties DAUGAVAS VANAGS apgādā 491 College Street, Toronto 4, tel. 921—7121, no pl. 8.30 — pl. 5 pēcp.

Vīru koŗa VIESTURS
33 RPM skaņu plate
21 DZIESMA — IEDZIEDĀTAS NO 1959. — 1965. GADAM.
Dabūjamas DV grāmatnīcā — 491 College St., Toronto 4.
Cena $4.50 + 3% tirdzniecības nod. Ontario prov.

Paziņojums
Ar šo paziņojam, ka
Ādolfs LAGUNS HEATING CONTRACTOR
tagad nodarbināts pie
CANADIAN PETROFINA LIMITED
un ir jūsu rīcībā visās apkuru sistēmu un eļļas vajadzībās.
A. Laguns tel. LE 1-6583 Toronto

SKAISTAJĀS 1000 SALĀS
HAY Mellville ISLAND LODGE
Pusceļā starp Toronto un Montrealu.
MAKŠĶERNIEKU PARADĪZE ATVĒRTA AR 20. MAIJU.
Istabas ar pilnu pansiju. Vasarnīcas ar 2—3 guļamistabām un pilsētas ērtībām. Iespēja pašiem gatavot ēdienu. Laivas, motori un ūdens slēpēšana. Lūdz rakstīt: K. KALNIŅŠ
P. O. Box 192, GANANOQUE, Ontario. Tel. 382—4269

YMCA vasaras nometnei vajadzīga virtuves palīdze (jūl.-aug.) un pastāvīgs nometnes pārvaldnieks.
Pārvaldniekam jābūt spējīgam izdarīt ēku u.c. sīkus labojumus. Brīvs 5 istabu dzīvoklis. Nometne atrodas 32 jūdzes no Toronto. Pateicīga vieta pensionāriem. Rakstveida piedāvājumus adresēt
CAMP NORVAL, 931 College St., Tor. 4
Tuvāka informācija: M. Lorbergs — LE 6-1166

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES
„KOKLĪTES SKANĒJA"
Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis. 21 dziesma. Solisti: T. Jaunzeme un A. Līdacis. .... Mono $4.50; Stereo $5.50
P. Geistauts — DZIEDU TEV . . .
15 garīgas dziesmas. Mono $4.50
Ontario provincē dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.
Dabūjamas DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

PĀRSŪTĀM naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINIŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

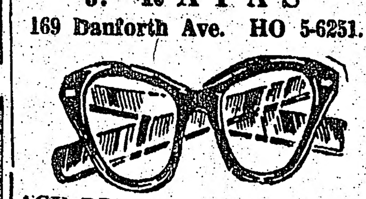

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI. Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

VAJADZĪGI
mašīnisti un bench fitters
WEST — END MACHINERY MANUFACTURER
Lūdz zvanīt 233—3265, Toronto.

OPTIKIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Patstāvīga vecāka kundze, strādājoša un ar īpašumu, vēlas iepazīties ar kungiem pāri sešdesmitiem. Ofertes š. av. kant. „INĀRAI."

Bloor — Jane rajonā MEKLĒ SIEVIETI pie 2 skolas vecuma bērniem. Zvanīt 767-8579, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Tautieši! Ievērojiet!
ALEKSANDRA GUGĀNA DARINĀTĀS ROTAS LIETAS jūs varat apskatīt un pirkt Toronto centrā
DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Klavieŗu skaņdarbi	$5.80
Andr. Johansons — Rīgas svārki mugurā, atceres	4.50
Art. Voitkus — Mēs gribam būt mājās, rom.	4.80
Aina Zemdega — Basām kājām, dzej.	3.20
T. Ķiķauka — Tramvajs tuksnesī, stāsti	4.00
Tēvzemes brīvībai un kultūrai, 1. Kult. darb. kongr.	$2.50
K. Stalšāns, Krievu ekspansija un rusifikācija Baltijā laikmetu tecējumā	$5.00
A. Konte — Pasaules dalīšana	$4.50
E. F. Šēfers — Liktenīgās 13 dienas	$4.50
A. Niedra — Meža jaunava, stāsti	$3.75
O. Liepiņš — Vēlā liesma, romāns	$3.75
A. Niedra — Meža jaunava, stāsti	$3.75
O. Liepiņš — Vēlā liesma, rom.	$3.75
K. Kāre — Kailie krasti, dzeja	$4.40
Ing. Vīksna — Es saku paldies, dzeja	$2.75
E. Pērkone — Skaistuma noslēpums	$4.75
J. Kārkliņš — Pūcesspieģelis I d.	$7.00
J. Medenis — Miķelnīcas, dzej. izlase	$3.00
P. Aigars — Raksts ozola mizā, dz.	$3.00
Prof. J. Vītola — 10 Solo dziesmas klav. pavad.	$4.00
A. Niedra — Trīs laimes meklētāji, rom.	$4.00
Ed. Vilde — Rūgtā laime, rom.	$3.80
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.50
I. Gubiņa — Gandrīz karaliene, rom.	$4.00
A. Dziļums — Aklā ezera velns, rom.	$5.00
P. Karells — Barbarossa	$7.00
Aspazija — Drāma	$8.60
Aspazija — Lirika	$8.60
Aspazija — Proza	$8.60
ĀBECE — lasāmgrāmata I klasei	$3.00
Latvju dziesmas ar notīm	$4.80
Mazais katechisms	$0.50
Anšl. Eglītis — Pēdējais raidījums, rom.	$4.50
Anšl. Eglītis — Sveiciens Ofījai Ozo	$5.00
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
I. Grebzde — Māsas, rom.	$6.00
Rembrants — Dzīve un darbi	$6.80
J. Konters — Vīri un sievas, puiši un meitas, parunas, mīklas un sakāmvārdi	$2.80
Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$5.75
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$8.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas illustrācijām	$3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces illustrācijām	$2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi	$3.60
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja	$3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspieģelis II d.	$5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v.	$5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej.	$3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom.	$5.50
Latvijas universitāte	$7.50
A. Apse — Klosteŗkalns, stāsti	$3.60
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti	$3.50
E. Dunsdorfs — Saktu stāsti, vēst.	$4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums	$1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi	$3.80
A. Zīlīte — Mīklas un pasakas	$3.00
Prof. Dr. P. Jurēvics — Idejas un īstenība, esejas	$6.00
Latvju raksti I d.	$37.50
Latvju raksti II d.	$37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums	$3.00
A. Priedītis — Ķīniešu lirika	$3.20
V. Hermane — Ēnu robežās, stāsti	$3.20
J. Vanags — Skumju mētelis, dzeja	$3.00
J. Simsons — Vorkutas gūstekņa stāsts	$6.50
Vincs Ramons — Putekļi sarkanā rietā, romāns	$4.50
K. Ķezbers — Dr. Applebija kalpi, stāsti un noveles	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas IV sēj.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas V sēj.	$7.80
K. Ieviņš — Saules dārzā, rom.	$5.60
Bīsk. A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks—kāds Dievs	$3.25
A. Rasa — Uz ķēniņa zemi, atm.	$3.75
Ģen. K. Goppers — Krusttēvs Oskars, atm.	$1.60
Z. Liepa — Vaŗa gredzens, dzejoļi	$3.50
Sak. V. Strēlerte — Paradīzes meklētāji	$8.00
Teodors Reiters un viņa koŗi	$6.00
Tā zeme ir mūsu	$5.50
Andrups un Kalve — Latvian Literature	$9.00
Andrups un Kalve — Latvian literature, br.	$7.00
A. Spekke — History of Latvia	$12.00
A. Speke — The Ancient Amber Routes	$6.00
A. Spekke — The Ancient Amber Routes, br.	$5.00
Arn. Spekke — The Baltic Sea in Ancient Maps	$14.00
Arn. Spekke — Baltijas jūra senajās kartēs	$6.00
Arn. Spekke — Dzintara ceļi	$8.50
Al. Liepa — Rīgas privātdetektīvi	$2.80
The Fallacy of Collective Farming	$2.00
Val. Krāslavietis — Ar laika degli	$3.00

DVG RĀMATNICĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU MEISTARSACĪKSTES ZAUDĒJUŠAS NOZĪMI

Par visai bēdīgajiem latviešu panākumiem Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstēs volejbolā un basketbolā Toronto mūsu laikraksta 18. maija numurā jau ziņots, bet šoreiz, sezonas beigās atskatoties uz notikušajām sacensībām, gribas pie tām pakavēties mazliet tuvāk, galvenokārt — vai ir maz vēl kāda jēga līdzīgas meistarsacīkstes rīkot, ja latvieši nevar sacensībās sūtīt savus iespējami labākos komplektējumus. Tas pats sakāms ne tikai par volejbolu un basketbolu, bet arī vairākiem citiem sporta veidiem.

Kā lietuvieši, tā arī igauņi savu izlašu sakomplektēšanai bija piegājuši ar lielāko rūpību, it sevišķi lietuvieši, kuņu vienības vārda tiešajā nozīmē varēja saukt par izlasēm visas Ziemeļamerikas apjomā. Turpretim latviešus pārstāvēja tikai Kanadas spēlētāji un spēlētājas, vienīgi Uldis Felkers bija atsteidzies no ASV, lai piepalīdzētu mūsu basketbolistiem grūtajās cīņās. Bet tieši latviešu basketbola izlasē pamatsastāvam būtu jānāk no ASV latviešu vidus! ASV dzīvo arī pulciņš labu sieviešu volejbolistu, kuņām tāpat būtu bijis jābūt Toronto, lai reprezentētu latviešu krāsas.

Fakts, ka ASV latviešu sporta vadība Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes vairs neuzskata par „nopietnu lietu', vērojams jau vairākus gadus. Tā vietā, lai uz sacensībām sūtītu labākos spēlētājus, kas godam varētu pārstāvēt latviešu krāsas, parasti dzirdam aizbildināšanos ar termiņu un materiālo līdzekļu trūkumu, kaut baltiešu meistarsacīkstes izziņotas pietiekami agri, lai tām varētu atlicināt laiku un atbrīvot spēlētājus no citām sacensībām. Parasti tomēr Kanadas latvieši var justies laimīgi, ja vispār no ASV kāds papildspēks ierodas. Šādos apstākļos liekas, ka Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes zaudējušas jēgu, ne tikai latviešiem vien, bet arī lietuvieši un igauņi žēlojas, ka veltīgi jāizdod līdzekļi par spēlētāju ceļa naudām, ja latvieši negrib vai nevar pretim stādīt līdzvērtīgas izlases. Tādēļ nopietni apsveŗams jautājums, vai turpmāk nederētu cits izkārtojums, vai vispār neatteikties no Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstēm, apmierinoties ar baltiešu sacensībām tikai Kanadas mērogā. Tādā gadījumā arī lietuviešiem un igauņiem nāksies iztikt vienīgi ar spēkiem, kas dzīvo Kanadā, un latviešiem tādā gadījumā būtu labākas izredzes uz teicamākiem panākumiem. Lai cik žēl būtu šo līdzšinējo skaisto tradiciju izbeigt, jo Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstēm piekrīt arī cita nozīme, ne tikai sporta laukā vien, bet — sacensībām patiešām nav jēgas, ja Kanadas latvieši negūst ASV sporta draugu atsaucību, atbalstu un palīdzību.

Lai tādēļ ar šīm rindām vismaz izteikta īpaša pateicība Uldim Felkeram, kas ir ne tikai viens no teicamākajiem latviešu basketbolistiem, bet arī vīrs ar izcilu stāju un pienākuma apziņu. Nav tādas reizes, kad viņš būtu atteicies nākt talkā Kanadas latviešiem un mērot tālo ceļu uz Toronto.

Par sieviešu volejbolu, kaut mūsu meičas sniedza labāko, var bez pārspīlējuma teikt, ka Klīvlendas lietuvietēm nebija nopietnu pretinieču. Uzvara viņām jau „bija rokā" ar ierašanos Toronto vien, jo pašas sacensības bija vairāk treniņš... Ja vēlamies pašreiz sastādīt latviešu vienību, kas spētu apdraudēt lietuvietes, tad bez mūsu ASV spēlētājām tas nav iespējams. Šoreiz mūsu izlasē spēlēja H. Richtere, A. Alberta, V. Žulpa, Z. Enzeliņa, V. Viškere, E. Leja, V. Šulmane un L. Morusa, vienības vadītājas uzdevumus veicot V. Ādminei. Igauņiem arī nebija iespējams sadabūt kopā labākās pārstāves, kādēļ viņu krāsas šoreiz aizstāvēja montrealietes. Pretējā gadījumā, varbūt, iespējams, ka latvietes nebūtu varējušas ierindoties pat 2. vietā, kaut mūsu patiesa izlase nopietni konkurētu ar lietuvietēm par uzvaru.

Mūsu vīriešu volejbola vienība (M. Žulps, I. Leja, A. Richters, E. Richters, L. Eichvalds, J. Vilmanis, A. Alberts un R. Priedītis) spēja izcīnīt vienīgo baltiešu meistartitulu. Liekas, šī būtu mūsu vienīgā izlase, kuŗa ļaunākajā gadījumā spētu iztikt bez papildspēkiem no ASV, kaut arī tur ir vairāki volejbolisti, kuŗu vieta būtu mūsu reprezentācijas komplektējumā. Sīvākā spēkošanās latviešiem iznāca ar igauņiem.

Latviešu jaunatnes volejbolisti (V. Treiguts, E. Pilskalnietis, U. Lote, V. Akers, P. Akers, A. Liepa, V. Ziediņš, P. Mukts un J. Ozols) balstījās uz spēlētāju individuālo sniegumu, tikai brīžiem kopīgi spēlējot patiešām atzīstami. Visumā saspēlē tomēr trūka saskaņotības un stabilitātes, tika pielaistas arī taktiskas kļūdas, kas maksāja vērtīgus punktus tieši izšķirīgos brīžos. Ja tomēr netrūka daudz, lai latvieši finālā pieveiktu spēcīgos lietuviešus, kuŗu vairums nāca no lietuviešu volejbolistu kalves Klīvlendā, tad tas liecina, ka mūsu puiši ar mazliet vairāk laimes un ASV draugu palīdzību būtu varējuši tikt meistara godā.

Vīriešu basketbolā mūsu izlase ne bez grūtībām, sevišķi 1. puslaikā, pieveica igauņus, bet cīņā ar lietuviešiem nebija vairs vislielākā centība un cīņas gatavība: pretinieks izrādījās vienkārši par spēcīgu vienīgi ar U. Felkeru papildinātajai Kanadas latviešu vienībai, kuŗā bez Felkera spēlēja A. Richters, E. Petmanis, J. Zentiņš, J. Brikmanis, J. Daugavietis, E. Pilskalnietis, V. Treiguts un J. Vilmanis.

Jaunatnes basketbolā „bilde bija skaidra" jau sākumā: lietuviešu izlasei, kuŗu veidoja Čikagas, Klīvlendas un Toronto spēlētāji, nopietni pretinieki nebija nedz igauņi, nedz latvieši. Še latvieši palika pat pēdējā vietā, kaut ar lielāku laimi būtu varējuši pieveikt vismaz igauņus, kuriem zaudēja ar 3 punktu starpību. Visumā latviešu jaunieši spēlēja it teicami, bet viņiem nebija piedzīvojuša centra uzbrucēja, daži spēlētāji arī nebija labākajā sniegumā. Vienībā spēlēja J. Daugavietis, E. Pilskalnietis, V. Treiguts, J. Udrovs, A. Daugulis, I. Pērkons, V. Akers, P. Mukts un V. Ziediņš.

Ž. Z.

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzulka, tenors — Par katru stundu $4.50

1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāņu dziesma, Aglona.

2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai

Erģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25

Jāzepa Vītola — Variācijas, T. Ķeniņa — Sonāta.

+ 3% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St. Toronto 4, Ont.

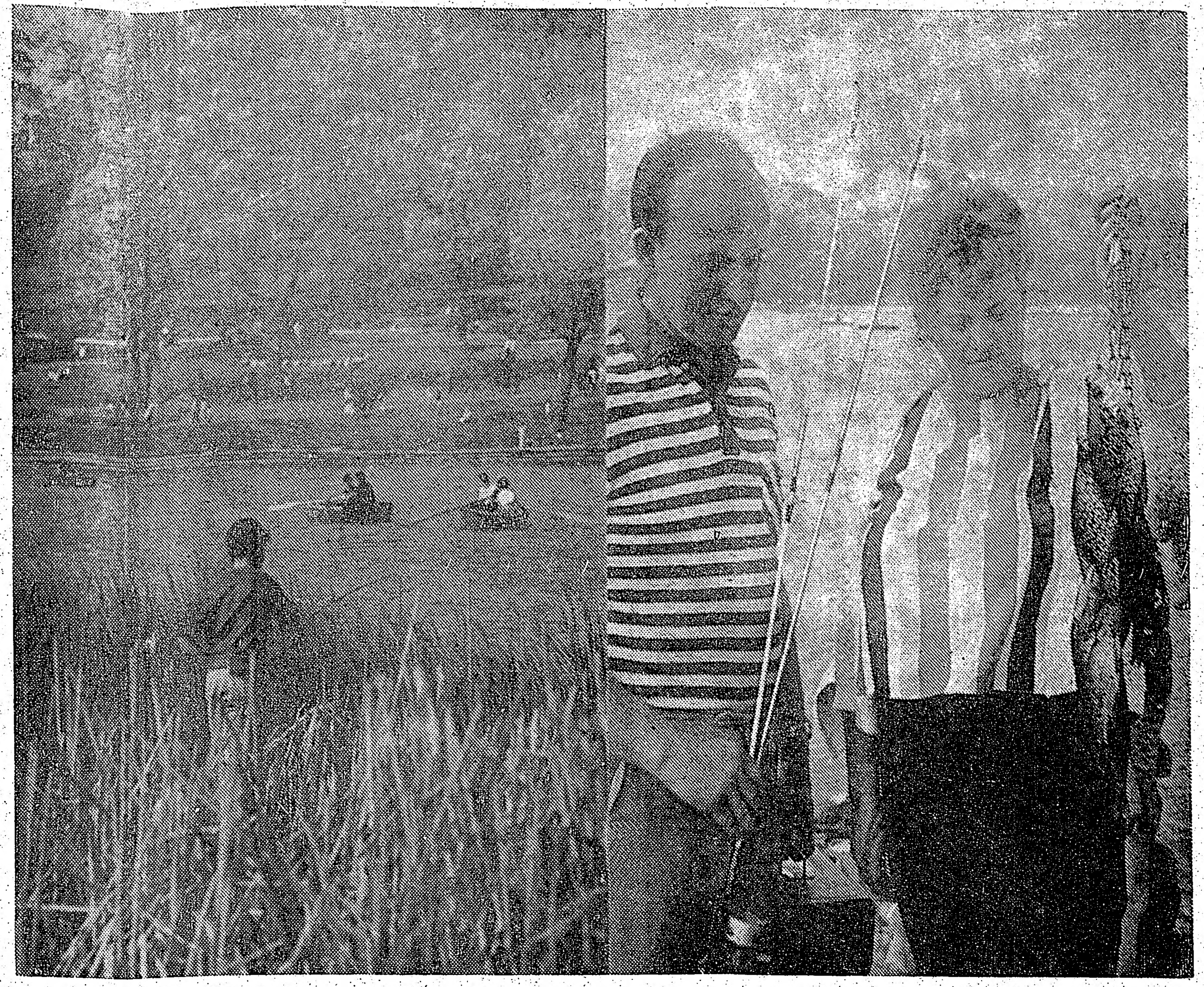

Pagājušās nedēļas nogale bija patīkamākā un saulainākā šai gadā Toronto. Arī latvieši ar „pilnu jaudu" devās uz savām vasarnīcām atpūtai, makšķerēšanai un slaidu loku vilkšanai ar ūdens slēpēm ezeros. Taču ir arī tādi latvieši, kas labāko atpūtu izbauda savas mājas dārzā un nevēlas lielceļu burzmas un benzīna smakas. Arī Toronto centrā, Haiparka Grenadieŗu dīķī, var izvingrināt muskuļus, airējot īrētās laivās, vai izmēģināt roku ar „bada pātagu". — „Ja vēlaties atrast mierīgāku stūrīti un noķert arī pa zivtiņai, tad izvēlieties dīķa vakaru daļu, kas vairāk aizaugusi," pamāca Kaspars Roga ar savu dzīvesbiedri, rādot iegūto lomu. Foto: J. Līgers

Pīrsons kritizē ASV

Ir diezgan ilgi jāpadomā, lai atcerētos laiku, kad darba devēju un strādnieku attieksmes visas Kanadas dažādajās dzīves nozarēs bijušas sliktākas nekā pašreiz. Financiāli no tā cieš kā viena puse, tā otra. Trešais lielākais cietējs ir visas valsts saimniecība, kas atrodas liberāļu ministru prezidenta Pīrsona rokās.

Ir veca parādība, ka uzmanības novēršanai no nepatikšanām pašu mājās, valstsvīri tad nereti cenšas tādas radīt citur. Situācija ar to, protams, neuzlabojas, bet var vismaz pieņemt, ka, otram kožot, pašam sāp mazāk.

Aizvadītās nedēļas nogalē šo „taktiku" lietoja Kanadas ministru prezidents Pīrsons. Kamēr Kanadas saimniecību pašreiz posta streiki un gaisā jūtama virknes jaunu streiku draudu, ministru prezidents Springfīldā strostēja Vašingtonu un prezidenta Džonsona valdību.

Vienā no savas politiskās karjēras visu laiku asākajiem uzbrukumiem ASV ārpolitikai, Pīrsons prasīja tuvāku savstarpēju saišu izveidošanu NATO apvienībā, mazinātu ASV virskundzību, lielāku rēķināšanos ar pārējām valstīm. Pašreizējās NATO nedienās Pīrsons nevainoja tik daudz Franciju kā ASV, uzsveŗot, ka Francija nekad nesamierināsies ar Atlantijas aliansi, kuŗā dominē ASV. (Vai šeit jūtama maza laipošana uz Francijas pusi pēc liberāļu fiasko Kvebekas vēlēšanās?) Pīrsons pārmeta Vašingtonai, ka amerikāņi, mēģinādami ignorēt reālitātes Eiropā — faktu, ka Eiropa tagad kļuvusi pietiekami spēcīga, lai varētu pilntiesīgi līdzrunāt visās NATO darbības fazēs,— nav centusies problēmu atrisināt, bet nobīdījusi pie malas, izolējot Franciju. Kanadas ministru prezidents sadevās rokās ar de Gollu, kas jau ilgi kritizējis ASV lomu Rietumeiropas aizsardzībā un savas neapmierinātības rezultātā, amerikāņiem par lielu nepatiku, sāka nacionāla atomarsenāla izveidošanu. „Solītajam atomieroču atbalstam agresijas gadījumā," sacīja Pīrsons, „trūkst nepieciešamās pārliecības, lai to varētu uzskatīt par absolūti efektīvu aizsarglīdzekli un garantiju drošībai." Citiem vārdiem,— amerikāņu atomieroči Eiropas aizsardzībai salīdzināmi ar medni kokā, kamēr de Golla atombumbas ir zīle rokā!...

Kanadas neapmierinātība ar amerikāņu NATO politiku bija manāma jau pag. nedēļā Briselē apvienības ministru konferencē. Kanadas ārlietu ministrs Mārtins pielika visas iespējamās pūles, lai bremzētu amerikāņu vēlmi no Parīzes izvākt arī NATO politiskās daļas galveno mītni. Organizācijas politikā de Golls vēl gribētu piedalīties, izstājoties vienīgi no militārās daļas, kuŗas galveno mītni no Parīzes pārcels uz Briseli. Izvācot arī politiskās daļas galveno mītni,— brīdināja Mārtins,— neizbēgami pārgrieztu visas atlikušās saites starp Franciju un NATO. ASV to gribētu darīt, toties Kanada iestājās, ka jāpatur vaļā visas durvis, lai kādreiz nākotnē ar Franciju atkal varētu izlīgt un atsākt savstarpēji draudzīgas attieksmes.

INDONĒZIJA ATBRĪVOSIES NO SUKARNO

Indonēzijā 20. jūnijā sāksies kongresa sesija, kuŗas rezultātā sagaida prezidenta Sukarno atcelšanu. To plāno daudz pamatīgāk nekā vienu otru lielu militāru operāciju. Katrai niecīgākai rīcībai jānotiek likumu robežās, jo Indonēzijas militāristi baidās, ka vēl tagad vienkārša Sukarno gāšana varētu izsaukt vismaz jaunu valdības krizi, pat pilsoņu kaŗu. Tādēļ viss nepieciešamais jāizdara kongresam. Tas var Sukarno neievēlēt, var atņemt titulu „prezidents uz mūžu", var ievēlēt viceprezidentu, kas vēlāk pārņemtu prezidenta amatu. Pēc visa tā, kas Indonēzijā noticis kopš pērnā rudens, Sukarno popularitāti un viņa gāzēju piesardzību var tikai apbrīnot.

FABRIKAS IZPĀRDOŠANA! Sestdienās — 18. jūnijā, 25. jūnijā un 2. jūlijā.

LIELA IETAUPĪŠANA

uz bērnu apģērbiem — kleitām un blūzēm, kā arī kleitu drānām. PETITE ORIGINALS Ltd. 20. Maud St. 5. stāvā, Toronto 2-B (divi bloki rietumos no Spadainas — starp Richmond un Adelaide). Brīva parkošana.

Rumānija neatlaižas

Ko Staļins darītu ar kāda satelīta galvu, kas uzdrošinās ne tikai pats domāt, bet pat skaļi runāt, ir viegli atbildams jautājums. Bet — ko šādos apstākļos darīs Kosīgins un Brežņevs ar savu balmutīgo satelītu Rumāniju, kas atkārtoti prasa NATO un Varšavas pakta likvidēšanu? Ir pamatots iemesls domāt, ka kopš Bukaresta kļuvusi par pašizraudzītu satelītu balsi Austrumeiropā, pārējo satelītu vidū sākusies nopietna šķelšanās, reizē ar to bīstamas plaisas visā komūnisma struktūrā.

Sākumā lēni un apdomīgi, šopavasar jau ļoti droši un atklāti Rumānija jau divus gadus sludina militāru paktu likvidēšanas nepieciešamību, lai Eiropas valstis varētu nostabilizēt savstarpējās attieksmes uz jauniem pamatiem. Rumānija savu argumentāciju sāk ar premisu, ka Eiropas valstis var sadzīvot mierā un saticībā un ka militārie bloki, šai gadījumā 15 nāciju NATO un 7 nāciju Varšavas pakts, tikai traucē kā savstarpējo saticību, tā sadarbību. Komūnistu bloks par Varšavas paktu sāka domāt 50-to gadu sākumā, kad kļuva skaidrs, ka Rietumvāciju uzņems NATO saimē. Tam arī notiekot, Varšavas paktu parakstīja 1955. gada 14. maijā. Nolīgums parakstīts uz 20 gadiem. Parakstītāju bija astoņi, bet Albānija, kas turas pie sarkanās Ķīnas idejām, no pakta atkritusi.

☆

NATO valstis nule pabeigušas savu ministru konferenci. Tā beidzās burtiski bez jebkādiem lēmumiem. Maskavā pašreiz cīkstas septiņu Varšavas pakta valstu ārlietu ministri, un Rietumu novērotāji ziņo par noteiktām atmosfairiskām pārmaiņām. No tām galvenā — Pad. savienība vairs nenosaka un nediktē, bet spiesta ar saviem satelītiem runāt un ar to domām rēķināties. Noteikti Rumānija, bet iespējams, ka arī vēl viena vai divas citas satelītvalstis, kategoriski pretojoties Maskavas prasībām militāro aliansi stiprināt un savilkt stingrāk centrālizētas vadības grožus, kas, protams, nozīmētu, ka visa noteikšana paliek Pad. savienības rokās.

Ziņas par iespējamu šķelšanos padomju satelītu vidū, reizē ar to Varšavas paktā, pastiprināja kāda ļoti interesanta vēsts no Austrumvācijas. Kamēr Maskavā notiek Varšavas pakta valstu ārlietu ministru konference, Austrumberlīnē pēkšņi parādījušies Pad. savienības, Polijas, Čechoslovakijas un Austrumvācijas aizsardzības ministri, tāpat vesela virkne dažādu padomju maršalu. Kaut kāda iemesla dēļ aizsardzības ministru vidū iztrūka viss dienvidu spārns — Rumānija, Bulgārija un Ungārija.

Viena versija norāda, ka aizsardzības ministri runās vienīgi par Austrumvācijā stacionētajām 20 padomju divīzijām, kas neskaŗ Rumāniju, Bulgāriju, un Ungāriju. No otras puses, padomju divīzijas ir saistītas ar Varšavas paktu, tādēļ skaŗ vai nu visas pārējās pakta valstis vai nevienu. Daudz ticamāka tomēr ir doma, ka paktā radusies šķelšanās. To apstiprina Rumānijas nostāja un baumas, ka jūlijā paredzētā pakta valstu galotņu konference nenotiks Bukarestā, bet kaut kur Austrumvācijā.

SPĒKA PĀRBAUDE LATVIEŠU PALĪDZĪBAS KOMITEJĀ ZVIEDRIJĀ

Milda Salnā (80) Zviedrijā pēkšņi atskārtusi, ka J. Andersons tomēr nav piemērots Latviešu palīdzības komitejas priekšsēža amatam, kaut pati viņu šim postenim ieteikusi, kādēļ nu dara iespējamo, lai piespiestu J. Andersonu no pienākumiem aiziet. Ed. Keiša karikatūra

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Ontario policijas prefektu apvienības konferencē Londonā pārrunāts fakts, ka provinces hipodromos mazi zēni bez ierobežojuma var piedalīties derībās un brīžam pat laimē ievērojamas naudas summas. Kāds 12 gadu vecs zēns Hanoveras hipodromā uz 2 dolaru derībām laimējis 300 dolaru. Kaut principā atzīts, ka derībās nedrīkstētu pielaist personas zem 18 gadiem, tomēr nav likuma, kas to aizkavētu. Pārrunātas arī loterijas un ložu izplatīšana ar skautu, baznīcu u.c. organizāciju starpniecību.

☆ Toronto O'Keefe centrā no 4.—9. jūlijam paredzēts Verdi mūzikas festivāls ar italiešu operas ansambļa piedalīšanos. Biļešu cena paredzēta no 6—16.50 dol. Pirmajai izrādei izraudzīta Verdi opera Otello ar Mario del Monaco titullomā.

☆ Ostas strādnieku streiks Kvebekā ilgst jau otru mēnesi un pilnīgi paralizējis transporta darbību Sv. Labrenča jūras ceļa galvenajās ostās, sagādādams valstij miljoniem dolaru zaudējumus eksporta tirdzniecībā un draudot ar bankrotu vairākām importa firmām. Montrealas ostā uz izkraušanu vai kravas uzņemšanu gaida 98 kuģi, no tiem 71 okeana tvaikonis. Kvebekas pilsētas un Truārivjēras ostas strādnieki nobalsojuši gan par valdības un Kanadiešu transporta federācijas priekšlikumu pieņemšanu, bet ar Montrealas streikotājiem vienošanās vēl nav panākta. Arī Toronto tramvaju un autobusu vadītāju streiks šonedēļ nav neiespējamība.

☆ RCMP sākusi iedziļināties Toronto Jorkvilles negātīvajās parādībās un atklājusi, ka šis interesantais kafejnīcu un īpato veikaliņu rajons izvērties par narkotiku apgādes centru, it īpaši LSD un marihuanas. Kāds 18 gadu jaunietis pēc viena vienīga ar LSD piesātināta cukurgrauda nosūkāšanas ievietots nervu slimnīcā bez izredzēm jebkad atgūt normālu saprātu. Policija brīdina mazgadīgu bērnu vecākus neļaut saviem bērniem uzturēties šai rajonā.

☆ Federālā parlamenta radioraidījumu komiteja pabeigusi datu ievākšanu par ieilgušajām CBC raidītāja vadības domstarpībām ar „Šai stundai 7 dienas" producentiem un režisoriem. Arvien vairāk pierādījumu savākts, ka CBC šajā un arī citās savās programmās paudusi pro-komūnistiskus un vispār negātīvus ieskatus kā politiskos, tā sabiedriskos jautājumos. Komiteja publicēs iegūtos materiālus 27. jūnijā.

I JANKOVSKIS

REAL ESTATE BROKER

87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.

Telefoni: 536-0143 533-8553-4

Avenue Rd. — Old Orchard Grove: $6,000,- iemaksa 6 istabu bungalovam ar privātu iebraucamo ceļu un piebūvētu garāžu. Izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Lielas, gaišas telpas. Apstādījumiem iežogots dārzs. Zvanīt V. Muktam, LE 6—0143 vai RO 7—6582.

Pickering—Brock Road: $1,000.- iemaksa 5 akri apbūves gabalam. Laba dārza zeme. Apm. 18 jūdzes no Toronto un 2 jūdzes no Whitevale. Prasītā cena $5,500.-. Zvanīt Vilim Liličukam, 533—8553 vai LE 4—1659.

Parkdale (King — Jameson): $4000,- iemaksa, 14 istabas, 3 virtuves, 3 vannas istabas. Atsevišķa dubultķieģeļu māja uz liela gruntsgabala. Iespējams, ka tuvākā laikā šeit cels dzīvokļu mājas un pašreizējā vērtība dubultojas. Prasītā cena $26,500.-. Zvanīt H. Makaram, 533-8553 vai RU 3—1750.

realtor